

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Το εκπαιδευτικό υλικό για ενδιαφερόμενους και επαγγελματίες δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου Civilhood: Ενίσχυση της μετάβασης των ασυνόδευτων ανηλίκων στην πρώιμη ενηλικίωση μέσω της εκπαίδευσης των πολιτών και της ένταξης στην αγορά εργασίας και χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το έργο CIVILHOOD (αρ. έργου 101038584-CIVILHOOD-AMIF-2020-AG) συγχρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το περιεχόμενο της παρούσας ανασκόπησης αντιπροσωπεύει αποκλειστικά τις απόψεις των συγγραφέων και αποτελεί αποκλειστική τους ευθύνη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη για τη χρήση που μπορεί να γίνει από τις πληροφορίες που περιέχει.

Για όλα τα αιτήματα, στείλτε email: spaneas.s@codecacy.org, zachariades.a@codecacy.org, kyriakides.ch@codecacy.org.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ-ΕΤΑΙΡΟΙ:

Το έργο CIVILHOOD - Enhancing unaccompanied minors transition to early adulthood through civic education and labour market integration project συντονίζει η οργάνωση ARSIS (Ελλάδα) σε συνεργασία με το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου - CECL (Ελλάδα), CESIE (Ιταλία), EPEKA (Σλοβενία), CODECA (Κύπρος), SÜDWIND (Αυστρία) και KINDERFREUNDE (Αυστρία). Όλα τα μέλη της κοινοπραξίας συμμετείχαν στην υλοποίηση της έρευνας στα αντίστοιχα πλαίσια.

Η ARSIS (Ένωση για την Κοινωνική Υποστήριξη των Νέων) είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση που ειδικεύεται στην κοινωνική υποστήριξη των νέων που βρίσκονται σε δυσκολία ή κίνδυνο και στην προάσπιση των δικαιωμάτων τους, ιδρύθηκε το 1992 και έκτοτε οργανώνει και συμμετέχει σε δίκτυα, συνεργάζεται με δημόσιες υπηρεσίες και μη κυβερνητικές οργανώσεις και διατυπώνει προτάσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής για τα παιδιά και τους νέους. Το όραμα της ARSIS είναι μια κοινωνία με ίσες ευκαιρίες για όλους τους νέους και σεβασμό των δικαιωμάτων τους, όπως αυτά αναφέρονται στην ελληνική και διεθνή νομοθεσία και ιδιαίτερα στη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Το CECL είναι ένα από τα πιο δραστήρια ελληνικά μη κερδοσκοπικά ερευνητικά ινστιτούτα. Το CECL δραστηριοποιείται στους συνταγματικούς θεσμούς και τη χρηστή διακυβέρνηση, την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και πολιτική, τα θεμελιώδη δικαιώματα και την κοινωνική πολιτική. Οι ειδικοί στόχοι του CECL είναι η παροχή θεσμικής τεχνογνωσίας και η ανάπτυξη ικανοτήτων σε δημόσιους φορείς στην Ελλάδα, στις αναπτυσσόμενες χώρες και στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διεξαγωγή θεωρητικής και εφαρμοσμένης έρευνας στους τομείς του ελληνικού, ευρωπαϊκού και συγκριτικού δημόσιου δικαίου και των δημόσιων πολιτικών, καθώς και η ευαισθητοποίηση του κοινού για τις εξελίξεις στον ευρωπαϊκό χώρο.

Η CESIE είναι ένας μη κερδοσκοπικός, μη κυβερνητικός οργανισμός που εδρεύει στο Παλέρμο (Ιταλία) και ιδρύθηκε το 2001. Η CESIE έχει δεσμευτεί να προωθεί την πολιτιστική, κοινωνική, εκπαιδευτική και οικονομική ανάπτυξη σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Μέσω της Μονάδας Μετανάστευσης, η CESIE υποστηρίζει την κοινωνική ένταξη των μεταναστών, των αιτούντων άσυλο, των προσφύγων όλων των ηλικιών (παιδιά, νέοι, ενήλικες) μέσω ολιστικών δραστηριοτήτων και κατάρτισης.

Η EPEKA είναι μια ένωση και κοινωνική επιχείρηση που ιδρύθηκε το 2008 στη Σλοβενία και αποτελεί μέρος του ευρύτερου διεθνούς δικτύου EPEKA. Η οργάνωση επικεντρώνεται στη μη τυπική εκπαίδευση, την κοινωνική ένταξη, τις τέχνες, την οικολογία και άλλα κοινωνικά ζητήματα. Από την ίδρυσή της, τα μέλη της EPEKA έχουν συνεργαστεί στενά με την κοινότητα των Ρομά και άλλες ομάδες-στόχους που εμπίπτουν στην κατηγορία των NEET.

Η CODECA είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε και λειτουργεί στην Κύπρο από το 2016. Ο οργανισμός στοχεύει, μέσω της παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών, στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων, στην ανάπτυξη συνθηκών ίσων ευκαιριών και στην υποβοήθηση της ένταξης ευάλωτων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων στην κοινωνία. Μία από τις κύριες δραστηριότητές του είναι η διαχείριση και παροχή υπηρεσιών στα κέντρα υποδοχής μεταναστών στην Κυπριακή Δημοκρατία, καθώς και ημιαυτόνομων χώρων διαβίωσης, καθώς ψυχοκοινωνική και εκπαιδευτική υποστήριξη σε ασυνόδευτα παιδιά που ζητούν άσυλο.

Η SÜDWIND είναι μια ανεξάρτητη αυστριακή οργάνωση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Για περισσότερα από 40 χρόνια, η Südwind υπερασπίζεται την κοινωνική δικαιοσύνη, τις δίκαιες συνθήκες εργασίας και τη βιώσιμη παγκόσμια ανάπτυξη. Μέσω του εκπαιδευτικού έργου, των δημόσιων σχέσεων και των εκστρατειών, η Südwind ασχολείται με τις παγκόσμιες αλληλεπιδράσεις και τις κοινωνικές επιπτώσεις τους. Με δημόσιες εκστρατείες, ευαισθητοποίηση και μέσω εκπαιδευτικού έργου, η Südwind δεσμεύεται για έναν πιο ισότιμο κόσμο και μια καλή ζωή για όλους. Η Südwind είναι μακροχρόνιο μέλος της Αυστριακής Πλατφόρμας για την ανάπτυξη και την ανθρωπιστική βοήθεια, καθώς και της Αυστριακής Συμμαχίας για την Κλιματική Δικαιοσύνη.

Η KINDERFREUNDE (Childrenfriends) είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση με έδρα τη Βιέννη (Αυστρία) που προωθεί τα δικαιώματα των παιδιών που ζουν στην Αυστρία, η οποία ιδρύθηκε το 1908 ως ένωση εργαζομένων με σκοπό τη βελτίωση της ζωής των παιδιών τους. Σήμερα, η Kinderfreunde δεν είναι μόνο ένα ισχυρό δίκτυο για τα παιδιά και την αναγνώριση των δικαιωμάτων τους, αλλά επίσης συμμετέχει σε πολλά έργα στην Αυστρία, για την ανάπτυξη της ευημερίας των παιδιών. Δραστηριότητες όπως προγράμματα για τα δικαιώματα των παιδιών και την προστασία των παιδιών, πολιτική και κοινωνική άσκηση πίεσης για τους παιδικούς σταθμούς Kinderfreunde, εκπαιδευτικό έργο με τους πρόσφυγες απευθείας στα κέντρα προσφύγων, απογεύματα παιχνιδιού, τοπικές ομάδες σε όλη την Αυστρία και δραστηριότητες διακοπών για τις οικογένειες αποτελούν ένα μεγάλο μέρος του έργου της οργάνωσης.

Συντάκτες:

Συντονισμός και επιμέλεια περιεχομένου: Στέφανος Σπανέας & κ. Αγαμέμνων Ζαχαριάδης

Ομάδα δημιουργίας περιεχομένου:

- Θεοσεβία Ευθυμίου (CODECA)
- Ξένια Κουτεντάκη, Κωνσταντίνος Κούτρας (ARSIS).
- Γεώργιος Βουρλάκης (CECL).
- Γεωργία Χονδρού (CESIE)
- Jerica Lorenci, Štefaj Simončič (ΕΠΕΚΑ).
- Téclaire Ngo Tam (SÜDWIND).
- Stephanie Moser-Moritsch (KINDERFREUNDE).

Εκπαιδευτικό υλικό για επαγγελματίες και ενδιαφερόμενους φορείς

Επισκόπηση/ περίληψη

Η ενότητα αυτή έχει ως στόχο να παρέχει στους επαγγελματίες και τους ενδιαφερόμενους φορείς που έρχονται σε επαφή με ασυνόδετους ανηλικούς τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τα εργαλεία που απαιτούνται για την αποτελεσματική υποστήριξη και προστασία αυτών των ευάλωτων ατόμων. Οι ασυνόδετοι ανήλικοι είναι παιδιά που φτάνουν σε μια ξένη χώρα χωρίς γονέα ή νόμιμο κηδεμόνα και συχνά χρειάζονται εξειδικευμένη φροντίδα και βοήθεια.

Απώτερος στόχος των εν λόγω εκπαιδευτικών υλικών είναι να διασφαλιστεί η ασφάλεια, η ευημερία και η κατάλληλη υποστήριξη των ασυνόδετων ανηλικών και να υποστηριχθούν οι επαγγελματίες και οι ενδιαφερόμενοι φορείς ώστε να ασκούν τις αρμοδιότητές τους αποτελεσματικά και δεοντολογικά. Είναι σημαντικό να παρέχεται συνεχής κατάρτιση και υποστήριξη σε όσους εργάζονται με αυτόν τον ευάλωτο πληθυσμό, ώστε να διασφαλίζονται τα καλύτερα αποτελέσματα γι' αυτά τα παιδιά.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

1. Ασυνόδετοι ανήλικοι:

- Γνώση των μοναδικών προκλήσεων και της ευαλωτότητας που αντιμετωπίζουν οι ασυνόδετοι ανήλικοι.
- Ικανότητα εντοπισμού και αντιμετώπισης καταστάσεων κακοποίησης, παραμέλησης ή εκμετάλλευσης.
- Κατανόηση των νομικών πλαισίων και των διεθνών συμβάσεων που σχετίζονται με την προστασία των ασυνόδετων ανηλικών.
- Δεξιότητες για την παροχή φροντίδας και υποστήριξης με βάση το τραύμα σε παιδιά που μπορεί να έχουν βιώσει τραυματικά γεγονότα.
- Πολιτιστική ευαισθησία και επίγνωση για την αποτελεσματική επικοινωνία με παιδιά από διαφορετικά περιβάλλοντα.
- Επάρκεια στις διαδικασίες οικογενειακής επανένωσης και στις προσπάθειες κοινωνικής ένταξης.
- Δεοντολογικά ζητήματα και σεβασμός των δικαιωμάτων και της ευημερίας των ασυνόδετων ανηλικών.

2. Δικαιώματα και ηθική των παιδιών:

- Βαθιά κατανόηση των διεθνών και εθνικών νόμων και συμβάσεων που σχετίζονται με τα δικαιώματα των παιδιών.
- Ικανότητα υπεράσπισης και προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών.
- Δεοντολογικά ζητήματα κατά την εργασία με παιδιά, συμπεριλαμβανομένης της συγκατάθεσης μετά από ενημέρωση, της εμπιστευτικότητας και του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού.
- Γνώση των αρχών της μη διάκρισης, της συμμετοχής και του δικαιώματος του παιδιού να ακουστεί.
- Δεξιότητες για την αντιμετώπιση και την καταγγελία παραβιάσεων των δικαιωμάτων των παιδιών.
- Ικανότητα προώθησης και δημιουργίας φιλικού προς τα παιδιά και ασφαλούς περιβάλλοντος.
- Δέσμευση για την τήρηση των υψηλότερων δεοντολογικών προτύπων κατά την εργασία με παιδιά..

3. Γνωστική προκατάληψη:

- Αναγνώριση των κοινών γνωστικών προκαταλήψεων οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν τη λήψη αποφάσεων και τις αλληλεπιδράσεις.
- Δεξιότητες εντοπισμού και μετριασμού των γνωστικών προκαταλήψεων σε επαγγελματικά περιβάλλοντα.
- Βελτίωση της κριτικής σκέψης και της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων.
- Συνειδητοποίηση των πιθανών επιπτώσεων των προκαταλήψεων στην ευημερία και τα δικαιώματα των παιδιών.
- Εφαρμογή στρατηγικών για την προώθηση της αντικειμενικής και δίκαιης λήψης αποφάσεων.
- Προώθηση ενός πιο περιεκτικού και δίκαιου περιβάλλοντος μειώνοντας τις ανισότητες που σχετίζονται με προκαταλήψεις.
- Ενισχυμένη αυτογνωσία σχετικά με τις δικές μας γνωστικές προκαταλήψεις.

4. Ανάγκες των παιδιών:

- Ολοκληρωμένη κατανόηση των σωματικών, συναισθηματικών και ψυχολογικών αναγκών των παιδιών.
- Γνώση των σταδίων ανάπτυξης του παιδιού και των κατάλληλων για την ηλικία παρεμβάσεων.
- Ικανότητα αξιολόγησης και ανταπόκρισης στις ανάγκες των παιδιών σε διάφορα πλαίσια.
- Δεξιότητες παροχής κατάλληλης υποστήριξης, φροντίδας και πόρων για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών.
- Εντοπισμός σημείων άγχους, τραύματος ή αναπτυξιακών προβλημάτων στα παιδιά.
- Εφαρμογή της παιδοκεντρικής προσέγγισης στη λήψη αποφάσεων και στις παρεμβάσεις.

- Προώθηση της ολιστικής ευημερίας των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της υγείας, της εκπαίδευσης και των κοινωνικών αναγκών τους.

5. Εκπαίδευση του εκπαιδευτή:

- Δεξιότητες διδασκαλίας για το σχεδιασμό και την υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων κατάρτισης.
- Γνώση των αρχών και μεθόδων μάθησης ενηλίκων.
- Ικανότητα δημιουργίας ελκυστικού και διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού και δραστηριοτήτων.
- Επάρκεια στην αξιολόγηση των αναγκών κατάρτισης των επαγγελματιών και των ενδιαφερομένων μερών.
- Ικανότητες αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων κατάρτισης και προσαρμογής τους ανάλογα με τις ανάγκες.
- Εμπιστοσύνη στη διευκόλυνση ομαδικών συζητήσεων, στην παροχή ανατροφοδότησης και στην προώθηση της διατήρησης των γνώσεων.
- Κατανόηση των βέλτιστων πρακτικών για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος

Αυτά τα μαθησιακά αποτελέσματα θα πρέπει να ενδυναμώνουν τους επαγγελματίες και τους ενδιαφερόμενους φορείς να παρέχουν αποτελεσματική υποστήριξη, να προστατεύουν τα δικαιώματα των παιδιών, να παρέχουν κατάρτιση υψηλής ποιότητας, να μειώνουν τις γνωστικές προκαταλήψεις και να ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες των παιδιών που φροντίζουν. Αυτό οδηγεί τελικά σε καλύτερα αποτελέσματα για τα παιδιά και στην προώθηση της ευημερίας και της ανάπτυξής τους.

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Περιεχόμενα

Δεν βρέθηκαν καταχωρήσεις πίνακα περιεχομένων.

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ενότητα 1 - Ασουνόδευτοι ανήλικοι

Εισαγωγή στη Ενότητα:

Γιατί τα παιδιά γίνονται ασυνόδευτοι ανήλικοι;

Όταν συζητάμε τους παράγοντες που συμβάλλουν στο να εγκαταλείπουν τα παιδιά τις χώρες καταγωγής τους, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι κάθε κατάσταση είναι μοναδική και επηρεάζεται από ένα συνδυασμό παραγόντων. Ακολουθούν ορισμένοι κοινοί υποκείμενοι παράγοντες που ωθούν τα παιδιά να μεταναστεύσουν:

Σύγκρουση και βία: Τα παιδιά που ζουν σε περιοχές που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, εμφύλιες ταραχές ή εκτεταμένη βία αντιμετωπίζουν συχνά απειλές για την ασφάλεια, την ευημερία, ακόμη και τη ζωή τους. Ο φόβος μήπως βρεθούν σε διασταυρούμενα πυρά ή στοχοποιηθούν από ένοπλες ομάδες μπορεί να ωθήσει τα παιδιά και τις οικογένειές τους να αναζητήσουν καταφύγιο σε πιο σταθερές περιοχές.

Οικονομική δυσπραγία και φτώχεια: Η επίμονη φτώχεια, η έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης και η περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες μπορούν να αφήσουν τις οικογένειες να αγωνίζονται για την κάλυψη των βασικών τους αναγκών. Σε πολλές περιπτώσεις, τα παιδιά αναγκάζονται να μεταναστεύσουν σε αναζήτηση καλύτερων οικονομικών ευκαιριών για τα ίδια και τις οικογένειές τους.

Εκτοπισμός και καταστροφές: Φυσικές καταστροφές, όπως τυφώνες, σεισμοί ή πλημμύρες, μπορούν να καταστρέψουν κοινότητες και να εκτοπίσουν οικογένειες. Όταν τα σπίτια καταστρέφονται, τα μέσα βιοπορισμού χάνονται και η πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες γίνεται σπάνια, τα παιδιά και οι οικογένειές τους μπορεί να αναγκαστούν να εγκαταλείψουν τις χώρες καταγωγής τους σε αναζήτηση ασφάλειας και σταθερότητας.

Διακρίσεις και διώξεις: Οι διακρίσεις με βάση την εθνικότητα, τη θρησκεία, τη φυλή ή τις πολιτικές πεποιθήσεις μπορούν να υποβάλουν τα παιδιά και τις οικογένειές τους σε διώξεις και περιθωριοποίηση. Όταν η ασφάλεια και τα δικαιώματά τους απειλούνται, η μετανάστευση μπορεί να γίνει η μόνη βιώσιμη επιλογή για να ξεφύγουν από τη δίωξη και να αναζητήσουν προστασία αλλού.

Οικογενειακή επανένωση: Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα παιδιά μπορεί να επιλέξουν να μεταναστεύσουν για να επανενωθούν με μέλη της οικογένειας που έχουν ήδη μεταναστεύσει. Η επιθυμία να βρεθούν με τα αγαπημένα τους πρόσωπα και να αναζητήσουν την υποστήριξη και την καθοδήγησή τους μπορεί να αποτελέσει σημαντικό κίνητρο για τα παιδιά να ξεκινήσουν το μεταναστευτικό τους ταξίδι.

Έλλειψη εκπαίδευσης και ευκαιριών: Η περιορισμένη πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων που έχουν καταστραφεί ή δεν είναι διαθέσιμα, μπορεί να εμποδίσει σοβαρά τις προοπτικές των παιδιών για ένα καλύτερο μέλλον. Τα παιδιά και οι οικογένειές τους μπορεί να δουν τη μετανάστευση ως μέσο για να αποκτήσουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες και να βελτιώσουν τις πιθανότητες ζωής τους.

Εμπορία και εκμετάλλευση: Η ζοφερή πραγματικότητα της εμπορίας και εκμετάλλευσης παιδιών είναι ένας άλλος παράγοντας που ωθεί τα παιδιά να εγκαταλείψουν τις χώρες καταγωγής τους. Οι διακινητές εκμεταλλεύονται τα ευάλωτα παιδιά και τα δελεάζουν με ψεύτικες υποσχέσεις για μια καλύτερη ζωή, μόνο και μόνο για να τα υποβάλουν σε εκμετάλλευση, καταναγκαστική εργασία ή σεξουαλική κακοποίηση.

Οι παράγοντες αυτοί συχνά αλληλεπιδρούν και ενισχύουν ο ένας τον άλλον, δημιουργώντας σύνθετες και δύσκολες καταστάσεις για τα παιδιά και τις οικογένειές τους. Η αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της μετανάστευσης των παιδιών απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που περιλαμβάνει την αντιμετώπιση των συγκρούσεων, της φτώχειας, της ανισότητας και τη διασφάλιση της πρόσβασης στην εκπαίδευση, τις κοινωνικές υπηρεσίες και τα μέτρα προστασίας στις χώρες καταγωγής των παιδιών αυτών.

Μαθησιακή δραστηριότητα 1.1: Παιχνίδι ρόλων: (Δίλημμα)

Τύπος δραστηριότητας:

Διά ζώσης ή Διαδικτυακό Παιχνίδι ρόλων

Σκοπός/στόχος:

Το παιχνίδι ρόλων "DO / Don't Let Damal Go" βοηθά τους ενδιαφερόμενους να προσεγγίσουν το θέμα από τη σκοπιά μιας πιθανής οικογένειας στη χώρα καταγωγής.

- Οι συμμετέχοντες αλλάζουν προοπτικές και βιώνουν ενσυναίσθηση,
- Εξασκούνται στην αντιμετώπιση διλημάτων,
- Συνομιλούν για μια δύσκολη κατάσταση που αντιμετωπίζουν ορισμένα παιδιά και η οικογένειά τους πριν από την αναχώρηση ενός παιδιού.

Μέγεθος ομάδας:

2 - 25 συμμετέχοντες

Απαιτούμενο υλικό:

Κάρτες χαρακτήρων

<p>Σάρα, 13 ετών, η μικρότερη κόρη του Awa και της Arale. Τα επιχειρήματά της:</p> <p>Φοβάται ότι μπορεί να είναι η επόμενη που θα σταλεί στο εξωτερικό.</p> <p>Δεν ενδιαφέρεται πολύ για τα επιπλέον χρήματα.</p> <p>Φοβάται για τον αδελφό της και δεν θέλει να τον χάσει.</p> <p>Αλλά ο αδελφός της θα μπορούσε να της στέλνει δώρα.</p>	<p>Mahmud, 43 ετών, γείτονας, πατέρας του Ali, η οικογένεια του οποίου πρόκειται να συναντήσει τον ανήλικο γιο τους στην Ιταλία. Τα επιχειρήματά του:</p> <p>Θα κέρδιζε περισσότερα χρήματα από ό,τι τώρα.</p> <p>Θα μπορούσε να προσφέρει καλύτερα στην οικογένειά του.</p> <p>Αλλά θα έπρεπε να προηγηθεί ο φίλος του και η οικογένειά του.</p> <p>Είναι πολύ επικίνδυνο να διασχίζει κανείς παράνομα τα σύνορα,</p>	<p>Arale, 42 ετών, πατέρας του Damal. Τα επιχειρήματά του:</p> <p>Για έναν πατέρα είναι τιμή να έχει έναν γιο στην Ευρώπη. Επιπλέον, ο γιος του θα έχει ένα καλύτερο μέλλον και θα ανεβάσει όλη την οικογένεια.</p> <p>Ο Νταμάλ είναι ήδη άνδρας, θα διαχειριστεί καλά τους κινδύνους.</p> <p>Αλλά δεν θα συγχωρούσε ποτέ τον εαυτό του αν κάτι συνέβαινε στον Νταμάλ.</p>
<p>Awa, 36 ετών, μητέρα του Damal Τα επιχειρήματά της:</p> <p>Δεν θέλει ο γιος της να θέσει τον εαυτό του σε κίνδυνο.</p> <p>Τα οφέλη στην ΕΕ δεν αξίζουν τον κίνδυνο.</p> <p>Γνωρίζει όμως ότι οι ανήλικοι έχουν ειδικά δικαιώματα στην ΕΕ. Ο Νταμάλ μπορεί να είναι σε καλύτερη μοίρα από άλλους μετανάστες για τους οποίους έχει ακούσει.</p>	<p>Ambro, 60 ετών, γιαγιά του Damal, έχασε τον σύζυγό της κατά τη διάρκεια του μεταναστευτικού του ταξιδιού. Τα επιχειρήματά της:</p> <p>Υποφέρει που βλέπει τους νέους να εγκαταλείπουν τη χώρα.</p> <p>Πιστεύει ότι και ο εγγονός της θα πεθάνει κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.</p> <p>Υπολογίζει ότι ο εγγονός θα σωθεί μόλις εισέλθει στην ΕΕ και θα έχει ένα καλύτερο μέλλον.</p>	<p>Kuluc, 19 ετών, μεγαλύτερος γιος της Awa και της Arale. Τα επιχειρήματά του:</p> <p>Η οικογένεια θα βρισκόταν σε καλύτερη οικονομική κατάσταση.</p> <p>Φαντάζεται να μεταναστεύει ο ίδιος μια μέρα. Με τον αδελφό του να επιβλέπει, θα ήταν ευκολότερο να χρησιμοποιήσει νόμιμους τρόπους.</p> <p>Ζηλεύει τη γειτονική οικογένεια Mahmud. Έχουν περισσότερα χρήματα και μπορούν να αντέξουν πολύ περισσότερο.</p>

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Εκτιμώμενη διάρκεια:

60 λεπτά

Οδηγίες:

Ρύθμιση

Παρουσιάστε και εξηγήστε το σκηνικό σώζοντας: *Ο Damal (15 ετών) ζει με την οικογένειά του στο Μογκαντίσου της Σομαλίας. Παρά τις προσπάθειες όλων των μελών της οικογένειας, γίνεται καθημερινά όλο και πιο δύσκολο να καλύψει τις βασικές ανάγκες της οικογένειάς του. Ο φίλος και γείτονάς του Ali (15) μετανάστευσε ασυνόδευτος και τώρα ζει στην Ιταλία. Η οικογένεια του Ali ετοιμάζεται να τον ακολουθήσει. Η οικογένεια Damal σκέφτεται να ακολουθήσει το παράδειγμα της οικογένειας Ali. Ωστόσο, γνωρίζουν και άλλες οικογένειες που έχασαν τα ανήλικα παιδιά τους κατά τη φυγή τους. Οργανώνεται μια συνάντηση για να ανταλλάξουν απόψεις και να ψηφίσουν για το αν ο Νταμάλ πρέπει να φύγει ή όχι. Εδώ είναι οι παρευρισκόμενοι:*

- Σάρα, 13 ετών, μικρότερη κόρη της Awa και της Arale.
- Μαχμούντ, 43 ετών, γείτονας, πατέρας του Αλί, η οικογένεια του οποίου πρόκειται να συναντήσει τον ανήλικο γιο τους στην Ιταλία.
- Arale, 42 ετών, πατέρα του Damal.
- Awa, 36 ετών, μητέρα του Damal
- Ambro, 60 ετών, γιαγιά του Damal, Έχασε τον άντρα της στο ταξίδι της μετανάστευσης.
- Kuluc , 19 ετών, μεγαλύτερος γιος της Awa και της Arale

Σημείωση: Ο Damal δεν μπορεί να παραστεί στη συνεδρίαση.

- Δημιουργήστε χώρο για τη σκηνή και το κοινό
- Μοιράστε τους ρόλους (κόψτε τις κάρτες των χαρακτήρων).
- Οι ηθοποιοί μελετούν τους χαρακτήρες τους και εξετάζουν επιχειρήματα για τη θέση τους. Αυτό μπορεί επίσης να οργανωθεί σε μικρές ομάδες συμμετεχόντων. Στην περίπτωση αυτή, σχηματίστε μια ομάδα για κάθε χαρακτήρα. Ωστόσο, μόνο ένα άτομο εκπροσωπεί τον χαρακτήρα στη σκηνή.

Χρόνος σκηνής

- Ο εκπαιδευτής ενεργεί ως συντονιστής και ανοίγει τη συζήτηση. Το κεντρικό ερώτημα του παιχνιδιού ρόλων είναι: **Πρέπει ο Damal να μεταναστεύσει;**
- Οι χαρακτήρες εξηγούν τις θέσεις τους και συζητούν μεταξύ τους.
- Οι συμμετέχοντες που δεν παίζουν κάποιο ρόλο είναι το κοινό και η μεγάλη οικογένεια του Νταμάλ. Μπορούν να κάνουν ερωτήσεις στους ηθοποιούς στη σκηνή.

Στο τέλος της συζήτησης, οργανώστε ψηφοφορία. Αρχικά μόνο μεταξύ των ηθοποιών και στη συνέχεια με τη συμμετοχή του κοινού.

Κριτικός προβληματισμός για το έργο

- Όλοι οι συμμετέχοντες "αφήνουν" τους ρόλους τους.

- Η ομάδα συγκεντρώνεται σε καθιστό κύκλο και συζητά το θέμα χρησιμοποιώντας π.χ. τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς ένιωσαν οι ηθοποιοί στο ρόλο τους;
- Αν υπάρχουν χαρακτήρες που θα ήθελαν να δουν στη συζήτηση, π.χ. τον Νταμάλ;
- Πώς φαντάζεστε ότι ο Νταμάλ θα αντιδρούσε στην απόφαση που ελήφθη;
- Οι συμμετέχοντες έδωσαν την ψήφο τους με βάση τον χαρακτήρα/ρόλο τους στο έργο ή με βάση τη γνήσια γνώμη τους; Συζητήστε.

Ολοκληρώστε την άσκηση λέγοντας: *Τα ασυνόδευτα παιδιά και οι νέοι μετανάστες (...) μπορεί να έχουν εγκαταλείψει τη χώρα τους για διάφορους λόγους, οι οποίοι είναι πολύπλοκοι και πιθανότατα μοναδικοί για κάθε παιδί. Είναι σημαντικό να μην κάνετε υποθέσεις σχετικά με το γιατί ένα παιδί έχει φύγει, αλλά αντίθετα να εμπλακείτε σε διάλογο (αν είναι σκόπιμο και δεν αναστατώνει το παιδί) για να κατανοήσετε την οπτική γωνία του παιδιού. Λάβετε υπόψη σας ότι το παιδί μπορεί να έχει ήδη αναγκαστεί να ξαναπεί την ιστορία του σε πολλά άτομα πριν από εσάς και μπορεί να μην επιθυμεί να το ξανακάνει.*

Σύμφωνα με τον ΔΟΜ, πολλά παιδιά εγκαταλείπουν τη Σομαλία για να ξεφύγουν από τη φτώχεια και τις συγκρούσεις και για να ονειρευτούν μια καλύτερη ζωή και πρόσβαση στην εκπαίδευση. Οι ένοπλες ομάδες βάζουν στο στόχαστρο παιδιά τα οποία στρατολογούνται ως στρατιώτες, παντρεύονται με τη βία και βιάζονται. Η κατάσταση αναγκάζει τα παιδιά να φύγουν, συχνά χωρίς τη συγκατάθεση των γονέων τους.

Στις περιπτώσεις που οι οικογένειες στέλνουν τα παιδιά τους στο εξωτερικό, η πραγματικότητα που αντιμετωπίζει ένα παιδί δεν είναι πάντα γνωστή ή γνωστή στις οικογένειες και συνήθως αντιμετωπίζουν το δίλημμα να αποφασίσουν αν θα αφήσουν το παιδί να φύγει.

Αναφορές:

IOM Βέλγιο: Σομαλία: Φροντίδα ασυνόδευτων παιδιών μεταναστών - Σομαλία

<https://belgium.iom.int/sites/g/files/tmzbd1286/files/inline-files/leaflet-co-somalia-eng.pdf>

Γραφείο Έρευνας της UNICEF (2019): "Καμία μητέρα δεν θέλει το παιδί της να μεταναστεύσει". Ευπάθεια των παιδιών που μετακινούνται στο Κέρασ της Αφρικής.- Innocenti, Φλωρεντία

<https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/Child-Migration-Horn-of-Africa-part-1.pdf>

Συμβουλές / Γνώμες:

Η άσκηση μπορεί να επεκταθεί με την αναλογική ερώτηση "Να αφήσεις / να μην αφήσεις τον Damal να μπει". Οι χαρακτήρες θα είναι ηθοποιοί στη χώρα διέλευσης ή στη χώρα υποδοχής.

Αποδεχτείτε την όποια απόφαση προκύψει από την ψηφοφορία και αντιμετωπίστε την.

Προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ασυνόδευτοι ανήλικοι

Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι αντιμετωπίζουν πολυάριθμες προκλήσεις καθ' όλη τη διάρκεια του μεταναστευτικού τους ταξιδιού και κατά την άφιξή τους στις χώρες προορισμού τους. Οι προκλήσεις αυτές μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην ευημερία, την ανάπτυξή τους και την ικανότητά τους να ενταχθούν στις νέες κοινωνίες. Ακολουθούν ορισμένες από τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ασυνόδευτοι ανήλικοι:

Προστασία και ασφάλεια: Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην εκμετάλλευση, την κακοποίηση και την εμπορία ανθρώπων κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους. Συχνά αντιμετωπίζουν κινδύνους όπως σωματική βία, σεξουαλική εκμετάλλευση, καταναγκαστική εργασία και στρατολόγηση από ένοπλες ομάδες. Η έλλειψη γονικής ή κηδεμονικής προστασίας τους εκθέτει σε αυξημένους κινδύνους και καθιστά δύσκολο για αυτούς να αναζητήσουν βοήθεια ή να καταγγείλουν κακοποίηση.

Νομικά ζητήματα και διαδικασίες μετανάστευσης: Η πλοήγηση στα πολύπλοκα συστήματα μετανάστευσης και στις νομικές διαδικασίες μπορεί να είναι συντριπτική για τους ασυνόδευτους ανήλικους. Μπορεί να δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα δικαιώματά τους, να έχουν πρόσβαση σε νομική βοήθεια και να παρουσιάσουν αποτελεσματικά τις υποθέσεις τους για άσυλο ή άλλες μορφές προστασίας. Η αβεβαιότητα που περιβάλλει το νομικό τους καθεστώς μπορεί να συμβάλει στα αισθήματα ανασφάλειας και άγχους τους.

Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες: Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι αντιμετωπίζουν συχνά προκλήσεις στην πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, όπως στέγη, υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση και ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Οι περιορισμένοι πόροι, τα γλωσσικά εμπόδια και η έλλειψη γνώσης για

τις διαθέσιμες υπηρεσίες μπορεί να εμποδίσουν περαιτέρω την ικανότητά τους να έχουν πρόσβαση στην υποστήριξη που χρειάζονται.

Εκπαίδευση και γλωσσικά εμπόδια: Οι ασυνόδετοι ανήλικοι αντιμετωπίζουν εμπόδια στην εκπαίδευση λόγω γλωσσικών διαφορών, έλλειψης κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δυσκολίας ένταξης στα σχολικά συστήματα. Οι περιορισμένες εκπαιδευτικές ευκαιρίες μπορεί να επηρεάσουν τις μακροπρόθεσμες προοπτικές τους και να εμποδίσουν την ικανότητά τους να ξαναχτίσουν τη ζωή τους.

Ψυχοκοινωνική ευημερία: Ο αποχωρισμός από την οικογένεια, η έκθεση σε τραυματικά γεγονότα και το άγχος της μετανάστευσης μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την ψυχική και συναισθηματική ευημερία των ασυνόδετων ανηλίκων. Μπορεί να βιώσουν συναισθήματα μοναξιάς, άγχους, κατάθλιψης και διαταραχής μετατραυματικού στρες. Η πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των συναισθηματικών τους αναγκών και τη θεραπεία τους.

Οικογενειακή επανένωση: Για πολλούς ασυνόδετους ανηλίκους, η επιθυμία να επανενωθούν με τις οικογένειές τους είναι έντονη. Ωστόσο, η διαδικασία οικογενειακής επανένωσης μπορεί να είναι πολύπλοκη, χρονοβόρα και αβέβαιη. Ο μακροχρόνιος αποχωρισμός από τα αγαπημένα τους πρόσωπα μπορεί να έχει αρνητικές ψυχολογικές επιπτώσεις στα παιδιά και να εμποδίσει την ικανότητά τους να δημιουργήσουν σταθερές σχέσεις στις χώρες υποδοχής τους.

Κοινωνική ένταξη και διακρίσεις: Οι ασυνόδετοι ανήλικοι μπορεί να αντιμετωπίσουν προκλήσεις στην ενσωμάτωση στις νέες κοινότητές τους λόγω γλωσσικών εμποδίων, πολιτισμικών διαφορών και συμπεριφορών διακρίσεων. Μπορεί να αντιμετωπίσουν προκαταλήψεις, ξενοφοβία και κοινωνικό αποκλεισμό, που μπορεί να εμποδίσουν την αίσθηση του ανήκειν και να εμποδίσουν την ικανότητά τους να δημιουργήσουν ένα δίκτυο υποστήριξης.

Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτεί μια ολιστική και βασισμένη στα δικαιώματα προσέγγιση που να διασφαλίζει την προστασία, την ευημερία και την ανάπτυξη των ασυνόδετων ανηλίκων. Περιλαμβάνει την παροχή ασφαλούς και υποστηρικτικού περιβάλλοντος, πρόσβαση στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη, νομική βοήθεια, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη. Η συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και κοινοτήτων είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των μοναδικών αναγκών των ασυνόδετων ανηλίκων και τη διασφάλιση της τήρησης των δικαιωμάτων τους.

Μαθησιακή δραστηριότητα 1.2: Η ιστορία του Dhaba

Τύπος δραστηριότητας

Ανάλυση κειμένου/ιστορίας, εκτέλεση (εάν επεκταθεί)

Σκοπός/στόχος:

- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης
- Ανάπτυξη ενδιαφέροντος για τις ιστορίες ασυνόδευτων ανηλίκων
- Συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι οι ιστορίες που αφηγούνται τα παιδιά είναι πάντα μέρος των πραγματικών τους ιστοριών και έτσι των δυσκολιών με τις οποίες σχετίζονται.
- Είσοδος στη γεωγραφία (ενός ταξιδιού)

Πηγή της ιστορίας: <https://migrantchildstorytelling.org/dhabas-story/>

Μέγεθος ομάδας:

2 - 25 συμμετέχοντες

Απαιτούμενο/α υλικό/α:

- Μεγάλος χάρτης λέξεων
- Παγκόσμιος χάρτης A4 για κάθε συμμετέχοντα
- Φύλλο εργασίας η ιστορία
- Κινητό τηλέφωνο (κάθε συμμετέχων χρησιμοποιεί το δικό του)
- Κουτιά ήχου

Σχονί και καρφίτσες

Εκτιμώμενη διάρκεια:

60 λεπτά

Οδηγίες:

1) Οραματιστείτε το ταξίδι του Dhaba σε έναν παγκόσμιο χάρτη επισημαίνοντας τα βήματα που αναφέρει. Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τη διαδρομή που ακολούθησε ο Dhaba από την αναχώρησή του μέχρι το σημείο όπου τελικά έμεινε. Βρείτε έναν εθελοντή που να αναπαράγει το ταξίδι στον μεγάλο λεκτικό χάρτη με ένα σχοινί και καρφίτσες. Στη συνέχεια, επιτρέψτε στους άλλους συμμετέχοντες να διορθώσουν ή να προσθέσουν σταθμούς που λείπουν. Για να ολοκληρώσετε αυτό το μέρος, ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι βλέπουν στο χάρτη. Βεβαιωθείτε ότι αναφέρουν τα σύνορα, καθώς αυτά συχνά παραβλέπονται.

2) Καταγράψτε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Ντάμπα και αναφέρετέ τις στην ιστορία του. Αφού το κάνουν οι συμμετέχοντες, αφήστε τους να συγκρίνουν τα αποτελέσματά τους και να συζητήσουν.

3) Καταγράψτε τους εμπλεκόμενους φορείς αναφέροντας τις ενέργειές τους. Αφού το κάνουν οι συμμετέχοντες, αφήστε τους να συγκρίνουν τους καταλόγους τους και να συζητήσουν.

4) Αφηγηθείτε ξανά αυτή την ιστορία σε 1 λεπτό. Καταγράψτε την εκδοχή σας. Μπορείτε να τη συγκρίνετε αργότερα με αυτή των άλλων συμμετεχόντων και να συζητήσετε. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να βγουν έξω από την αίθουσα του σεμιναρίου για μια βόλτα. Θα πρέπει να επιστρέψουν με τη δική τους 1 λεπτή εκδοχή της ιστορίας. Ζητήστε από τους εθελοντές να μοιραστούν διάφορες εκδοχές και να σχολιάσουν με την ομάδα το μέρος της ιστορίας που έπρεπε να παραλείψουν λόγω του πλαισίου που τους δόθηκε (1 λεπτό). Συζητήστε.

5) Στο μέρος του προβληματισμού χρησιμοποιήστε π.χ. τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Βοηθάει εσάς ή/και την εργασία σας να ακούτε τις ιστορίες των μεταναστών; Γιατί;
- *Επέλεξαν οι συμμετέχοντες διαφορετικές πτυχές της αρχικής ιστορίας για την 1-λεπτη εκδοχή τους; Τι σημαίνει αυτό;*
- *Θα μπορούσατε να φανταστείτε άλλες δυσκολίες που θα είχε περάσει ο Ντάμπα και δεν αναφέρονται σε αυτή την ιστορία; (Εξαιτίας του πλαισίου; 2 ή 3 σελίδες για δημοσίευση)*
- *Θα συμπεριφερόσασταν / θα ενεργούσατε / αντιδρούσατε διαφορετικά ως Dhaba μπροστά στις καταστάσεις που ανέφερε; Πώς διαφέρε; Γιατί;*

6) Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα λέγοντας: *Ως υποστηρικτής, πρέπει να είστε ενήμερος ότι μπορεί να μη γνωρίζετε ποτέ όλες τις πτυχές της ιστορίας του παιδιού. Μπορεί να υπάρχουν μέρη της ιστορίας του που ο υποστηρικτής μπορεί να κατανοήσει εύκολα και άλλα που είναι δύσκολο να κατανοήσει. Το παιδί μπορεί να μη νιώθει άνετα να πει την ιστορία του, ειδικά αν αυτή περιλαμβάνει την αποκάλυψη*

προσωπικών λεπτομερειών της προσωπικής και οικογενειακής του ζωής. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η προσωπική ιστορία επηρεάζει τη σχέση μεταξύ του υποστηρικτή και του παιδιού.

Αναφορές:

The Euro-Med Human Rights Monitor (2023) "Ευτυχία, αγάπη και κατανόηση: Η προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ <https://euromedmonitor.org/en/article/5642/%E2%80%9CHappiness,-Love-and-Understanding%E2%80%9D:-The-Protection-of-Unaccompanied-Minors-in-the-27-EU-Member-States>

<https://www.migrantchildstorytelling.org/> - <https://migrantchildstorytelling.org/dhabas-story/>

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ:

Όλα τα μέρη της δραστηριότητας μπορούν να γίνουν σε μικρές ομάδες εργασίας. Για την ιστορία του 1 λεπτού, τα μέλη της ομάδας μπορούν να γράψουν την ιστορία μαζί και ένας από αυτούς να την καταγράψει.

Θα ήταν ενδιαφέρον να αφήσετε τους συμμετέχοντες να δράσουν (παρουσίαση/θεατρικό) σε ορισμένες καταστάσεις της ιστορίας, γεφυρώνοντας τις παραστατικές τέχνες και την εκπαίδευση.

Ιστορία της Dhaba

Ο Dhaba είναι δεκαπέντε ετών και κατάγεται από την περιοχή Ορομπα της Αιθιοπίας. Κοιμόταν στο Καλαί όταν μου είπε για πρώτη φορά την ιστορία του τον Νοέμβριο του 2017. Σήμερα ζει στο Ηνωμένο Βασίλειο και σπουδάζει για τα GCSE.

Έζησα μια καλή ζωή με την οικογένειά μου. Ο πατέρας μου ήταν καταστηματούχος στην περιοχή Ορομπα. Έχω δύο αδελφές και έναν αδελφό. Ήμασταν ευτυχισμένοι. Αγαπώ το ποδόσφαιρο - υποστηρίζω τη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ - και έπαιζα για το σχολείο μου. Αγαπούσα το σχολείο. Ξεκίνησα στα πέντε. Ήταν ιδιωτικό σχολείο και διάβαζα σκληρά. Τα αγαπημένα μου μαθήματα ήταν η ιστορία, τα μαθηματικά και τα αγγλικά. Όλα πήγαιναν καλά και δεν υπήρχαν προβλήματα μέχρι την ημέρα των διαδηλώσεων, όταν με έπιασε η κάμερα.

Οι διαδηλώσεις ξεκίνησαν στο σχολείο όταν ήμουν 13 ετών. Γιατί; Επειδή η κυβέρνηση ήταν κακή και διαδηλώναμε για να δείξουμε τη δυσαρέσκειά μας. Υπάρχει ένα πανεπιστήμιο κοντά στο σπίτι μας. Οι φοιτητές του πανεπιστημίου βγήκαν έξω, διαδηλώνοντας για τα προβλήματα. Τους είδαμε να τους κλωτσάνε και να τους πηγαίνουν στη φυλακή. Και όμως το σύνταγμα

μας λέει ότι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να διαδηλώνουν. Έτσι εμείς οι μαθητές διαδηλώσαμε για να ρωτήσουμε "Γιατί πάνε στη φυλακή; Θα συμβεί το ίδιο πράγμα και σε εμάς;"

Μας έριξαν δακρυγόνα και κάποιοι φοιτητές σκοτώθηκαν. Στη γειτονιά μου τραυματίστηκε ένας τύπος. Κάποιοι μαθητές από το σχολείο μας σκοτώθηκαν. Μετά διαδηλώσαμε ξανά. Αυτή τη φορά ήμουν ακριβώς μπροστά κρατώντας ένα πανό που έγραφε "Σταματήστε να σκοτώνετε τους φοιτητές Ορόμο". Διαδήλωναν φοιτητές του πανεπιστημίου, μαθητές σχολείων - όχι μόνο του σχολείου μας - όλης της Ορομिया - ήταν πολύ, πολύ μεγάλη η διαδήλωση.

Την επόμενη ημέρα η αστυνομία κάλυψε τη χώρα και δεν επιτρεπόταν σε κανέναν να βγει από το σπίτι του. Αλλά εγώ δεν πήγα σπίτι. Κρυβόμουν στην εξοχή. Υπήρχαν μεγαλύτεροι άνθρωποι μαζί μας. Συνειδητοποιήσαμε ότι θα μας βασάνιζαν στη φυλακή αν μας έπιαναν, οπότε αποφασίσαμε να φύγουμε από τη χώρα. Πήγαμε όλοι χωριστά. Εγώ πήγα σε μια άλλη πόλη και προετοιμάστηκα για ένα μακρύ ταξίδι, μετά πήγα στη Βορειοδυτική Αιθιοπία. Επικοινωνήσα με την οικογένειά μου από τα σύνορα και βοήθησαν κι αυτοί.

Το ταξίδι ήταν πραγματικά δύσκολο. Πέρασαμε στο Σουδάν. Είναι δύσκολο να περπατάς στην έρημο. Περπατήσαμε για δύο νύχτες και στη συνέχεια σταματήσαμε σε ένα μικρό χωριό για δύο εβδομάδες μέχρι να πάρω κάποια βοήθεια από την οικογένειά μου. Οι λαθρέμποροι μας πήγαν στο Χαρτούμ, αλλά εκεί δεν ήταν καλά τα πράγματα. Δεν υπάρχει κράτος δικαίου, οι άνθρωποι σε κακοποιούν και υπάρχουν παντού κατάσκοποι. Έτσι πληρώσαμε ξανά για να μας πάνε οι λαθρέμποροι στη Λιβύη. Χρειάστηκαν δέκα ημέρες για να διασχίσουμε την έρημο. Ταξιδέψαμε με φορτηγό για τρεις ημέρες, αλλά σε ορισμένα μέρη έπρεπε να περπατήσουμε γιατί η άμμος ήταν πολύ βαθιά, και στη συνέχεια, πριν φτάσουμε στην Τρίπολη, μας απήγαγαν ληστές. Ήταν οπλισμένοι σε ένα αγροτικό αυτοκίνητο και άρχισαν να ανταλλάσσουν πυροβολισμούς με τους λαθρέμπορους, αλλά οι λαθρέμποροι χτυπήθηκαν και κλωστήθηκαν και οι ληστές μας πήραν όλους από δύο φορτηγά και μας έβαλαν σε ένα κοντέινερ. Στη συνέχεια μας είπαν να ζητήσουμε από τις οικογένειές μας χρήματα: 2000 δολάρια ο καθένας. Μας έδιναν νερό μια φορά την ημέρα και μας ζητούσαν να καλέσουμε ξανά και ξανά και μας κλωτσούσαν ξανά και ξανά. Υπήρχε ένας μεγάλος φράχτης γύρω από το κοντέινερ. Δεν μπορούσες να βγεις έξω. Άνδρες και γυναίκες, ενήλικες και παιδιά, όλοι μαζί στριμωγμένοι. Οι γυναίκες κακοποιούνταν. Έτρωγες, κοιμόσουν, δεν υπήρχε τίποτα άλλο να κάνεις.

Στη συνέχεια μας πήγαν στην Τρίπολη. Όσοι δεν μπορούσαν να πληρώσουν παρέμειναν. Η οικογένειά μου βρήκε χρήματα. Αλλά όταν φτάσαμε στην Τρίπολη οι ληστές αυτοί μας πούλησαν σε άλλους λαθρέμπορους και αυτοί οι νέοι λαθρέμποροι ζήτησαν περισσότερα χρήματα: 1000 δολάρια ανά κεφάλι για να διασχίσουν τη Μεσόγειο. Μας κρατούσαν σε μια αποθήκη και μας πήγαιναν να κάνουμε βαριές δουλειές κουβαλώντας πέτρες. Ήμουν εκεί για περίπου 2 μήνες. Τελικά διασχίσαμε τη Μεσόγειο. Και ήταν μόνο μια λαστιχένια βάρκα με 100 άτομα πάνω της. Ήταν πολύ μικρή και εγώ ήμουν στη μέση. Δεν ξέρω κολύμπι και δεν είχαμε σωσίβια. Ήμουν έτοιμος να εγκαταλείψω την ελπίδα, γιατί το νερό έμπαινε και ήμουν σίγουρος ότι θα βυθιζόμασταν, αλλά έφτασαν τα μεγάλα πλοία διάσωσης.

Όταν φτάσαμε στην Ιταλία μας έβαλαν σε ένα στρατόπεδο και μας έδωσαν φαγητό και ρούχα. Στη συνέχεια μετακόμισα σε ένα καταφύγιο ενηλίκων γιατί δεν ήθελα να χωριστώ από τους φίλους μου. Δεν ήταν πολύ καλό και οι Ιταλοί εργαζόμενοι μου είπαν ότι επειδή ήμουν νέος θα μπορούσα να πάω σε άλλο καλύτερο μέρος, αλλά μετά από μια εβδομάδα έφυγα με τον φίλο μου και πήραμε το τρένο για τη Ventimiglia και προσπαθήσαμε να περάσουμε τα σύνορα για τη Γαλλία. Προσπαθήσαμε με τα πόδια μέσα από τα βουνά και με το τρένο. Κάθε φορά που μας έπιαναν μας έστελναν πίσω στην Ιταλία. Τελικά κρύφτηκα κάτω από τα καθίσματα στο βαγόνι του τρένου και πέρασα απέναντι.

Αυτό έγινε πριν από σχεδόν ένα χρόνο. Ακολούθησα τους φίλους μου εδώ στο Καλαί και όλοι μου είπαν να πάω στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η γλώσσα είναι πολύ πιο εύκολη. Ήμουν με 4 φίλους και οι 2 το έχουν ήδη καταφέρει. Είναι στην Αγγλία τώρα.

Όταν έφτασα εδώ, η Ζούγκλα ήταν ακόμα όρθια. Έζησα εκεί για 2 μήνες. Ήταν δύσκολα αλλά πολύ καλύτερα από ό,τι τώρα. Τουλάχιστον είχες ένα μέρος που ήταν δικό σου. Υπήρχαν καυγάδες, ναι, αλλά οι άνθρωποι τα πήγαιναν καλά. Δεν ήμουν εκεί όταν την διέλυσαν. Κατά λάθος πήγα στη Γερμανία! Αυτό που συνέβη ήταν ότι υπήρχε ένα φορτηγό σε ένα βενζινάδικο και όταν οι φίλοι μου άνοιξαν το πίσω μέρος πήδηξα χωρίς να το ελέγξω. Εκεί ήταν ο φίλος μου και ένας Σουδανός και δεν ξέραμε ότι δεν θα πήγαινε στο Ηνωμένο Βασίλειο. Όταν το καταλάβαμε φωνάξαμε στον οδηγό να σταματήσει, αλλά δεν το έκανε και μας πήγε στην αστυνομία της Γερμανίας. Μας πήραν δακτυλικά αποτυπώματα και μας πήγαν στο στρατόπεδο. Μας έβαλαν σε έναν

κοιτώνα. Υπήρχαν τόσοι πολλοί άνθρωποι από τόσες πολλές χώρες. Μας ρώτησαν από πού ήμασταν και γιατί και μας έδωσαν μαθήματα γλώσσας και ρούχα και έμεινα για πέντε μήνες. Αλλά η γλώσσα είναι πραγματικά δύσκολη και μας έβαλαν στην απομακρυσμένη ύπαιθρο. Έχω έναν θείο στο Ηνωμένο Βασίλειο και δεν ήθελα να μείνω, οπότε απλά μπήκα σε ένα τρένο και πέρασα πίσω στη Γαλλία.

Νεαροί μετανάστες φεύγουν από το σημείο διανομής στο Καλαί. Πηγή εικόνας: <https://www.migrantchildstorytelling.org/dhabas-story/>

Αυτό δεν είναι καλύτερο. Ζω κάτω από μια γέφυρα εδώ και οκτώ μήνες. Προσπαθώ κάθε μέρα να περάσω. Επιβιώνουμε με διανομές. Μερικές φορές τη νύχτα ένας σκύλος ουρεί πάνω μας. Η αστυνομία παίρνει τους υπνόσακους μας ή μερικές φορές μας πηγαίνουν στο αστυνομικό τμήμα και μας κρατούν εκεί για μια ώρα. Με έχουν ψεκάσει με σπρέι πιπεριού αρκετές φορές. Μερικές φορές όταν περπατάς στο δρόμο περνάει ένα περιπολικό και σε ψεκάζουν στο πρόσωπο. Αυτό συνέβη προχθές. Μόλις είχαμε πάρει τους υπνόσακους μας και περπατούσαμε και ο αστυνομικός έτρεξε και μας ψέκασε. Έβγαλε το τηλέφωνό του για να δείξει φωτογραφίες ενός Γάλλου αστυνομικού δίπλα στο κανάλι. Σου παίρνουν τα ρούχα και τα πάντα.

Αιθιοπία; Θα μπορούσα να επιστρέψω, αν η κυβέρνηση σεβόταν τους ανθρώπους και δεν τους σκότωνε και δεν τους φυλάκιζε. Στην Αιθιοπία δεν υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ των ανθρώπων. Η κυβέρνηση είναι αυτή που δημιουργεί προβλήματα. Οι Αμχάρα, οι Ορόμο, όλοι είναι εναντίον της κυβέρνησης, δεν είναι ο ένας εναντίον του άλλου. Άνθρωποι σκοτώνονται σε όλες τις περιοχές της χώρας και πρέπει να το σταματήσουμε αυτό. Χρειαζόμαστε σεβασμό!

Νέα ενημέρωση, Οκτώβριος 2018

Υπήρχαν κάποιοι Γάλλοι που μερικές φορές έρχονταν στο Καλαί στους χώρους διανομής τροφίμων. Είχαν ένα γραφείο στο St Omer. Τους είπα για τον θείο μου στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά δεν είχα διεύθυνση. Έτσι, μια γυναίκα πήρε τον αριθμό μου, αλλά δεν μπορούσε να τον βρει. Νομίζω ότι πρέπει να έχει αλλάξει το όνομα και τη διεύθυνσή του. Αλλά αυτή η γυναίκα μου τηλεφώνησε και μου είπε ότι ήθελε να βοηθήσει και μου είπε να έρθω στο St Omer. Έτσι, το έκανα. Σταμάτησα να προσπαθώ τα παράνομα περάσματα μόλις μπήκα σε αυτή τη διαδικασία. Μας έδωσαν ένα μέρος για να μείνουμε στο St Omer. Ήταν σίγουρα καλύτερο από ό,τι κάτω από τη γέφυρα Υπήρχαν πολλά παιδιά εκεί, ίσως 30-40, όλα αγόρια. Πέρασα τρεις με τέσσερις μήνες εκεί, ενώ κανόνιζαν να πάω στο Ηνωμένο Βασίλειο. Έφτασα εδώ τον Μάιο. Ήρθα εδώ με αεροπλάνο, ήταν η πρώτη φορά που πετούσα. Μια γυναίκα με συνόδευσε και μας συνάντησε η αστυνομία επειδή δεν είχα βίζα. Μου επέτρεψαν να μπω. Πρώτα απ' όλα, με έστειλαν σε μια πόλη στα βόρεια και έζησα με έναν άνδρα. Ήταν πολύ ευγενικός, αλλά μου έκανε πολλές ερωτήσεις, ειδικά κάθε φορά που μιλούσα με τους φίλους μου στο Facebook, οπότε ένιωθα λίγο άβολα. Στην αρχή δεν πήγα στο σχολείο, ήταν ήδη σχεδόν το τέλος της σχολικής περιόδου. Αλλά με έστειλαν σε μαθήματα συνομιλίας. Εκεί υπήρχαν 2 φίλοι από το Καλαί.

Και επίσης, έχω έναν κοινωνικό λειτουργό. Δεν είμαι σίγουρος πού εδρεύει, αλλά τη βλέπω συχνά, σχεδόν μία φορά την εβδομάδα. Μου αρέσει πολύ, είναι εύκολο να της μιλήσω και κατάλαβε το πρόβλημά μου με αυτόν τον άνδρα. Άλλαξε το σπίτι μου σε άλλη πόλη. Η νέα μου οικογένεια είναι Πακιστανοί. Η μητέρα και ο πατέρας έχουν φιλοξενήσει 4 πρόσφυγες. Τα δικά τους παιδιά έχουν μεγαλώσει. Τώρα πηγαίνω στο σχολείο. Είμαι στην 11η τάξη. Υπάρχουν πολλοί πρόσφυγες στο σχολείο και μας κάνουν μαθήματα γλώσσας. Μου φέρονται πολύ καλά. Μερικοί από τους καθηγητές του σχολείου μου πηγαίνουν στο Καλαί

για να βοηθήσουν. Έχω ακόμα δύο φίλους που ζουν εκεί. Η οικογένειά μου στην Αιθιοπία είναι πολύ χαρούμενη γιατί ξέρει ότι είμαι ασφαλής.

Χαίρομαι για αυτό που συμβαίνει στην Αιθιοπία. Ο νέος πρωθυπουργός είναι καλός. Είμαστε 84 διαφορετικοί πολιτισμοί και διαφορετικές γλώσσες, αλλά είμαστε ένα. Για παράδειγμα, στην Αιθιοπία είχαμε χριστιανούς γείτονες. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι η ανεκτικότητα. Αλλά δεν είναι ακόμα ασφαλές να επιστρέψουμε.

Θα δώσω GCSE του χρόνου και θέλω να πάω στο πανεπιστήμιο. Θέλω να μορφωθώ εδώ. Μου αρέσει η Αγγλία. Η βρετανική κυβέρνηση νοιάζεται για τους πρόσφυγες. Δεν βλέπω πρόσφυγες στους δρόμους όπως στο Καλαί. Κανείς δεν ήταν εχθρικός απέναντί μου. Οι άνθρωποι είναι τόσο φιλικοί. Έχω δύο στενούς φίλους εδώ, ο ένας είναι από την Ερυθραία και ο άλλος από το Κουβέιτ. Είναι γείτονες. Μιλώ αραβικά, Ορομίφα, αγγλικά, αμχαρικά και ακόμη και λίγα γαλλικά, οπότε δεν υπάρχει καμία δυσκολία να μιλήσω. Πηγαίνω στο τζαμί. Αυτό στην περιοχή μας είναι λίγο διαφορετικό από αυτό της χώρας μας. Έχουν διαφορετικούς τρόπους προσευχής. Βρήκα ένα άλλο τζαμί. Οι άνθρωποι που πηγαίνουν εκεί είναι από παντού και μοιάζει περισσότερο με τη χώρα μου. Στον ελεύθερο χρόνο μου παίζω ποδόσφαιρο, τόσο με το σχολείο όσο και με μια τοπική ομάδα. Θα παίζω ποδόσφαιρο αυτό το Σαββατοκύριακο, με μια σουδανική ομάδα.

Θα πάω σύντομα για τη συνέντευξή μου. Έχω έναν δικηγόρο καθώς και έναν κοινωνικό λειτουργό. Ελπίζω να πάει καλά.

Πηγή: <https://www.migrantchildstorytelling.org/>

Copyright © 2023 Αφήγηση ιστοριών για παιδιά μεταναστών. Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται.

Ενότητα 2 - Δικαιώματα και ηθική των παιδιών

Εισαγωγή στη Μονάδα:

Το μαθησιακό σκέλος θα εισαγάγει το εκπαιδευτικό προσωπικό (εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, κοινωνικούς λειτουργούς κ.λπ.), που εργάζεται με τους ασυνόδευτους ανήλικους ή σχεδιάζει να εργαστεί μαζί τους, σε ορισμένους βασικούς όρους και δεξιότητες που είναι ζωτικής σημασίας για την παροχή ποιοτικής υποστήριξης. Στο πλαίσιο της μαθησιακής ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα αποκτήσουν επομένως πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών, με ιδιαίτερη έμφαση στα δικαιώματα των ασυνόδευτων ανηλίκων στον χώρο της ΕΕ, και θα μάθουν για τα βασικά έγγραφα και τις οδηγίες που αφορούν τα δικαιώματα των (ασυνόδευτων) παιδιών. Το μαθησιακό σκέλος θα αφορά τη δεοντολογία κατά την εργασία με παιδιά και τα όρια που δεν πρέπει να ξεπερνιούνται.

Στο πλαίσιο της ενότητας, θα παρουσιαστούν τρία εργαστήρια με πρακτικό προσανατολισμό, σχεδιασμένα να δώσουν στους εκπαιδευόμενους μια πιο προσεκτική ματιά στα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών και να βελτιώσουν την κατανόηση της δεοντολογικής συμπεριφοράς τους όταν εργάζονται με ασυνόδευτους ανήλικους. Τα περισσότερα από αυτά τα εργαστήρια μπορούν αργότερα να χρησιμοποιηθούν από τους συμμετέχοντες στην άμεση εργασία τους με ασυνόδευτους

ανηλικούς και άλλα παιδιά και εφήβους, εισάγοντας παράλληλα μικρές αλλαγές, για την ευαισθητοποίηση των τελικών ομάδων-στόχων σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και τη δίκαιη μεταχείριση.

Τα δικαιώματα των παιδιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως όσον αφορά τους ασυνόδευτους ανηλικούς, προστατεύονται και προωθούνται μέσω διαφόρων νομικών και πολιτικών μέσων. Η **ΕΕ δεσμεύεται να διασφαλίζει και να σέβεται τα δικαιώματα όλων των παιδιών**, ιδίως των πιο ευάλωτων, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

Συνοπτικά για την ιστορία των δικαιωμάτων του παιδιού:

Κατά την αρχαιότητα, η ειδική προστασία για τα παιδιά δεν αποτελούσε αναγνωρισμένη έννοια. Κατά τη μεσαιωνική περίοδο, τα παιδιά θεωρούνταν συνήθως απλώς μικρότερες εκδοχές των ενηλίκων.

Η ιδέα της παροχής ειδικής προστασίας για τα παιδιά εμφανίστηκε στη Γαλλία στα μέσα του 19ου αιώνα, γεγονός που οδήγησε στην ανάπτυξη ειδικών δικαιωμάτων για τους ανηλικούς. Ξεκινώντας από το 1841,

Οι γαλλικοί νόμοι άρχισαν να περιλαμβάνουν μέτρα για την προστασία των παιδιών στους χώρους εργασίας τους. Στη συνέχεια, το 1881, το δικαίωμα στην εκπαίδευση έγινε νομικά προστατευόμενη πτυχή για τα παιδιά. Στις αρχές του 20ού αιώνα, τα μέτρα προστασίας των παιδιών άρχισαν να διαμορφώνονται με ολοκληρωμένο τρόπο. Αυτό περιελάμβανε διασφαλίσεις στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, των κοινωνικών υπηρεσιών και της δικαιοσύνης. Η Γαλλία ήταν ο πρόδρομος αυτών των προστατευτικών μέτρων, τα οποία αργότερα υιοθετήθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη. Από το 1919 και μετά, η διεθνής κοινότητα άρχισε να αναγνωρίζει τη σημασία της προστασίας των παιδιών.¹ Συνιστάται περαιτέρω ανάγνωση σχετικά με την ιστορία των δικαιωμάτων του παιδιού- μεταξύ των πηγών προστίθενται συνιστώμενα άρθρα.

Τα βασικά μέσα και αρχές που συνδέονται με τα δικαιώματα των παιδιών σε επίπεδο ΕΕ περιλαμβάνουν:

- **Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού²** : Η διεθνής αυτή συνθήκη, η οποία έχει επικυρωθεί από τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ, περιγράφει τα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματός τους στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, την προστασία από τη βία, την κακοποίηση και την εκμετάλλευση, καθώς και το δικαίωμα συμμετοχής στις αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή τους.

¹ Πηγή: <https://www.humanium.org/en/childrens-rights-history/>

² Πηγή: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

- Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης³ : Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει τα θεμελιώδη δικαιώματα που πρέπει να τηρούνται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Το άρθρο 24 του Χάρτη ασχολείται ειδικά με τα δικαιώματα του παιδιού και θεσπίζει την αρχή του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, το δικαίωμα στην προστασία και τη φροντίδα και το δικαίωμα στην ελεύθερη έκφραση των απόψεών του.
- Οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής⁴ : Η οδηγία αυτή καθορίζει ελάχιστες προδιαγραφές για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων, εξασφαλίζοντας την πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση και ειδικά μέτρα προστασίας.
- Οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου⁵ : Η οδηγία αυτή θεσπίζει ελάχιστα πρότυπα για τις διαδικασίες χορήγησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε δωρεάν νομική συνδρομή, του δικαιώματος ακρόασης και του διορισμού κηδεμόνα για τους ασυνόδευτους ανηλίκους.
- Οδηγία για την οικογενειακή επανένωση⁶ : Η οδηγία αυτή καθορίζει τις προϋποθέσεις για το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων στους οποίους έχει χορηγηθεί διεθνή προστασία.

³ Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT>

⁴ Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0033>

⁵ Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=celex%3A32013L0032>

⁶ Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=celex%3A32003L0086>

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Πηγή: <https://varieresearch.com/workshop-1-what-are-childrens-rights/>

Με την εφαρμογή αυτών των μέσων και την τήρηση των αρχών που ενσωματώνουν, η ΕΕ επιδιώκει να δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για τους ασυνόδευτους ανηλίκους και να προστατεύσει τα δικαιώματά τους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αίτησης ασύλου και της ένταξής τους στις κοινωνίες υποδοχής.

Η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού εγκρίθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο το 2021 και αποτελείται από έξι βασικούς τομείς: 1. Συμμετοχή των παιδιών στην πολιτική και δημοκρατική ζωή, 2. Κοινωνικοοικονομική ένταξη, υγεία και εκπαίδευση, 3. Καταπολέμηση της βίας κατά των παιδιών και διασφάλιση της προστασίας των παιδιών, 4. Δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά, 5. Ψηφιακή κοινωνία και κοινωνία της πληροφορίας, 6. Παγκόσμια διάσταση. Υπάρχει επίσης μια φιλική προς τα

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

παιδιά έκδοση της Στρατηγικής, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη διαδικασία συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτών και ασυνόδευτων ανηλίκων.⁷

Τα έγγραφα και οι στρατηγικές που αναφέρονται παραπάνω, θα πρέπει να χρησιμεύσουν ως ένα πρόσθετο εργαλείο με το οποίο θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι οι άνθρωποι που εργάζονται με τα ΟΑΜ.

Όταν μιλάμε για τα δικαιώματα των παιδιών, βασιζόμαστε σε μεγάλο βαθμό στους ορισμούς και τα δικαιώματα που περιέχονται στο βασικό έγγραφο σε αυτόν τον τομέα, τη **Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού**. Πρόκειται για ένα έγγραφο που αποτελείται από 54 άρθρα, μερικά από τα βασικά από τα οποία είναι τα εξής:⁸

- **ΑΡΘΡΟ 2** (απαγόρευση των διακρίσεων) Τα δικαιώματα που ορίζονται στην UNCRC ισχύουν για κάθε παιδί ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, εθνικότητας, αναπηρίας ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.
- **ΑΡΘΡΟ 3** (το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού) Σε όλες τις αποφάσεις και δράσεις που αφορούν τα παιδιά, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα.
- **ΑΡΘΡΟ 10** (οικογενειακή επανένωση) Όταν ένα χωρισμένο παιδί ή η μητέρα ή ο πατέρας του επιθυμεί να μεταβεί σε άλλη χώρα για να επανενωθεί ως οικογένεια, τα εμπλεκόμενα κράτη πρέπει να ανταποκρίνονται γρήγορα και με κατανόηση. Τα παιδιά των οποίων οι γονείς είναι χωρισμένοι και ζουν σε διαφορετικές χώρες έχουν το δικαίωμα να διατηρούν προσωπική σχέση και άμεση επαφή και με τους δύο γονείς.
- **ΑΡΘΡΟ 22** (παιδιά πρόσφυγες) Τα παιδιά που αναζητούν ή έχουν καθεστώς πρόσφυγα έχουν τα δικαιώματα που ορίζονται στην ΕΣΔΑ του ΟΗΕ. Οι κυβερνήσεις πρέπει να παρέχουν προστασία και υποστήριξη και να βοηθούν τα παιδιά που έχουν χωριστεί από τους γονείς τους να επανενωθούν με την οικογένειά τους.
- **ΑΡΘΡΟ 29** (εκπαίδευση και ανάπτυξη των παιδιών) Η εκπαίδευση πρέπει να συμβάλλει στην πλήρη ανάπτυξη της προσωπικότητας, των ταλέντων και των ψυχικών και σωματικών ικανοτήτων κάθε παιδιού. Θα πρέπει να αναπτύσσει το σεβασμό των παιδιών για τα δικά τους δικαιώματα και τα δικαιώματα των άλλων, για τους γονείς τους, για το δικό τους πολιτισμό και τους πολιτισμούς των άλλων και για το φυσικό περιβάλλον.

Έχουμε συμπεριλάβει μόνο μερικά άρθρα που είναι βασικά για το θέμα που συζητάμε. Οι συμμετέχοντες στην κατάρτιση θα μάθουν περισσότερα για τα δικαιώματα του παιδιού και τα επιμέρους άρθρα του εγγράφου κατά τη διάρκεια του πρακτικού μέρους της ενότητας. Οι συντονιστές των εργαστηρίων έχουν αναλάβει όχι μόνο να παρέχουν πολύτιμο και ελκυστικό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, αλλά και να διασφαλίζουν ότι η διδασκαλία τους είναι εφαρμόσιμη και

⁷ Πηγή: https://commission.europa.eu/system/files/2021-03/long_version.pdf

⁸ Πηγή: <https://www.savethechildren.org.uk/content/dam/gb/reports/humanitarian/uncrc19-summary2.pdf>

σχετική με το πλαίσιο των συμμετεχόντων. Αυτό προϋποθέτει βαθιά κατανόηση των εθνικών στρατηγικών, πολιτικών και σχεδίων δράσης, που σχετίζονται με το αντικείμενο του εργαστηρίου.

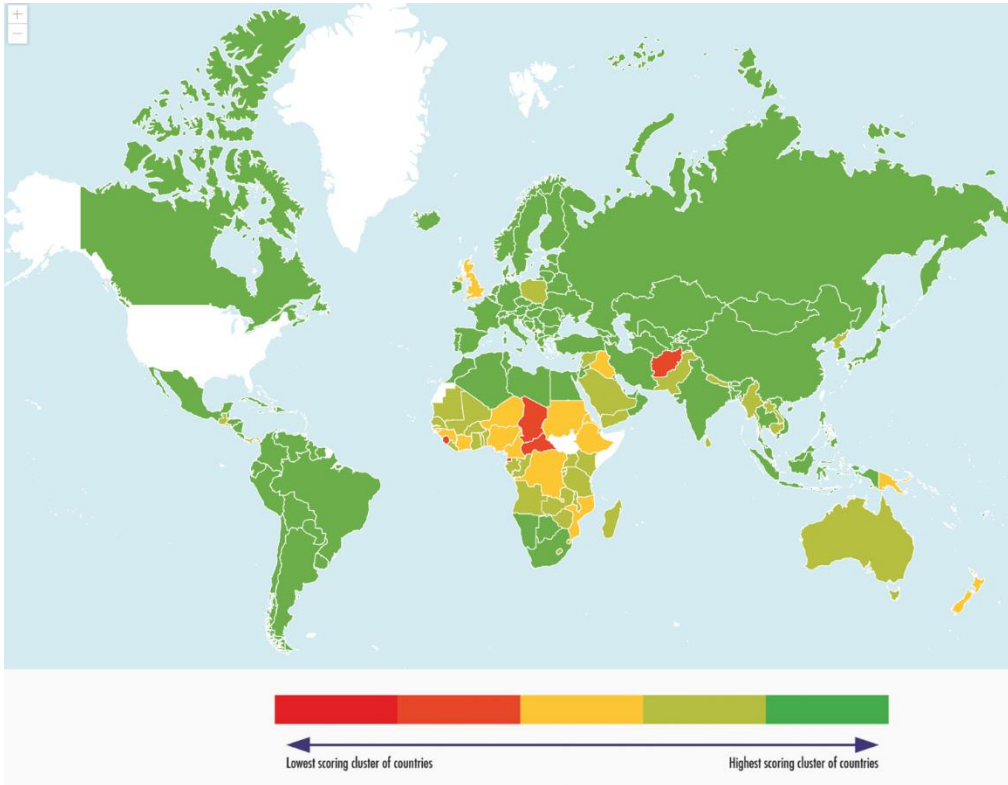
Ευρετήριο Kidsrights

Ο Δείκτης KidsRights είναι η πρώτη και μοναδική παγκόσμια κατάταξη που μετρά ετησίως τον τρόπο με τον οποίο γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των παιδιών παγκοσμίως και σε ποιο βαθμό οι χώρες δεσμεύονται να βελτιώσουν τα δικαιώματα των παιδιών.⁹ Ο Δείκτης KidsRights 2022 αναφέρει ότι η Ισλανδία, η Σουηδία και η Φινλανδία κατέχουν ηγετική θέση όσον αφορά τα δικαιώματα των παιδιών, ενώ το Τσαντ, το Αφγανιστάν και η Σιέρα Λεόνε υστερούν. Ο Δείκτης βαθμολογεί τις χώρες σε πέντε τομείς: ζωή, εκπαίδευση, προστασία, υγεία και περιβάλλον για τα δικαιώματα των παιδιών. Ο Δείκτης αποκαλύπτει ότι το βιοτικό επίπεδο των παιδιών δεν έχει βελτιωθεί ουσιαστικά την τελευταία δεκαετία. Στην πραγματικότητα, τα πρότυπα έχουν υποχωρήσει περαιτέρω μεταξύ των χωρών με τη χαμηλότερη κατάταξη. Αναδεικνύοντας την κλιματική αλλαγή ως τον κυριότερο παγκόσμιο κίνδυνο για το μέλλον των παιδιών, ο δείκτης αποκαλύπτει ότι περίπου ένα δισεκατομμύριο παιδιά αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο δυσμενών επιπτώσεων, με 920 εκατομμύρια να αντιμετωπίζουν ήδη έλλειψη νερού και 820 εκατομμύρια να είναι σοβαρά εκτεθειμένα σε καύσωνες. Μεταξύ των χωρών που είναι μέλη της κοινοπραξίας, η Αυστρία κατατάσσεται στην 8η θέση του Δείκτη, μετά την Ισλανδία, τη Σουηδία, τη Φινλανδία, τις Κάτω Χώρες, τη Γερμανία, το Λουξεμβούργο και τη Δανία. Η Σλοβενία βρίσκεται στην 9η θέση, ακολουθούμενη από την Ιταλία στην 18η θέση. Η Ελλάδα κατέχει την 34η θέση και η Κύπρος βρίσκεται στην 35η θέση.

⁹ Πηγή: <https://www.kidsrights.org/research/kidsrights-index/>

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Πηγή: <https://www.kidsrights.org/research/kidsrights-index/>

Είναι απαραίτητο να ακολουθηθεί μια **παιδοκεντρική προσέγγιση** προκειμένου να κατανοηθούν οι τελικές ομάδες-στόχοι: τα ΑΜΕΑ και τα δικαιώματά τους. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται στην πεποίθηση ότι τα παιδιά είναι ενεργά μέλη της μάθησης και της ανάπτυξής τους και ότι η συμμετοχή τους είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή εκπαίδευση και ανατροφή είναι επίσης υψίστης σημασίας να ενεργούμε πάντα προς το συμφέρον του παιδιού, είτε εκπαιδεύοντας τους εαυτούς μας σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και τις ηθικές προσεγγίσεις στην εργασία με παιδιά, είτε διδάσκοντας τα ίδια τα παιδιά σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και την ηθική εργασία.

Κατά τη συνεργασία με τα παιδιά, είναι υψίστης σημασίας να παρέχεται εξατομικευμένη, με σεβασμό, υψηλής ποιότητας και κατάλληλη υποστήριξη. Οι ασυνόδετοι ανήλικοι, ως μια εξαιρετικά ευάλωτη ομάδα παιδιών και εφήβων, απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή για να διασφαλιστεί η ηθική μεταχείριση που ανταποκρίνεται στις μοναδικές τους ανάγκες.

Η δεοντολογική δέσμευση με τα παιδιά προϋποθέτει το σεβασμό, την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων τους, ενώ παράλληλα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στις ανάγκες και τα συμφέροντά τους σε αποφάσεις και δράσεις που τα επηρεάζουν. Η τήρηση βασικών αρχών και πρακτικών είναι ζωτικής σημασίας όταν εργάζεστε με παιδιά, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι εξής:

- Σεβασμός των δικαιωμάτων των παιδιών: Η τήρηση των διεθνών και εθνικών νόμων και κατευθυντήριων γραμμών που διέπουν τα δικαιώματα των παιδιών, όπως η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC), είναι απαραίτητη.
- Το συμφέρον του παιδιού: Κάθε απόφαση και ενέργεια που αφορά ένα παιδί πρέπει να καθοδηγείται από το βέλτιστο συμφέρον του.
- Δικαίωμα συμμετοχής: Είναι ζωτικής σημασίας να δίνεται στα παιδιά η ευκαιρία να εκφράζουν τις απόψεις τους και να συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή τους, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία και την ωριμότητά τους.
- Μη διάκριση: Είναι επιτακτική ανάγκη να αντιμετωπίζονται όλα τα παιδιά με ισότητα και σεβασμό, ανεξάρτητα από τη φυλή, το φύλο, την ηλικία, τη γλώσσα, τη θρησκεία, την αναπηρία ή οποιαδήποτε άλλη προσωπική ή κοινωνική κατάσταση.

Λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, στρατηγικές και πολιτικές, είναι ασφαλώς σημαντικό να ακολουθείτε και να είστε εξοικειωμένοι με τους υφιστάμενους κώδικες δεοντολογίας όταν εργάζεστε με ασυνόδευτα παιδιά. Είναι ζωτικής σημασίας οι οργανισμοί, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλοι ενδιαφερόμενοι που υποστηρίζουν ασυνόδευτους ανήλικους, έχουν αναπτύξει στο έργο τους να εσωτερικούς μηχανισμούς που καθορίζουν με σαφήνεια τους κώδικες δεοντολογίας και συμπεριφοράς ώστε να παρακολουθούν και να αξιολογούν το έργο που επιτελείται, καθώς και να επιδιώκουν τη συνεχή βελτίωση.

Η εργασία με ευάλωτα παιδιά απαιτεί επίσης μια προσεκτική και ευαίσθητη προσέγγιση. Ακολουθούν ορισμένες ηθικές κατευθυντήριες γραμμές για να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η αξιοπρέπεια του παιδιού και να διασφαλιστεί η διατήρηση των ορίων:¹⁰

Συναίνεση μετά από ενημέρωση: Πάντα να λαμβάνετε τη συγκατάθεση του παιδιού, καθώς και των γονέων ή κηδεμόνων του, πριν από οποιαδήποτε παρέμβαση ή συμμετοχή σε οποιαδήποτε δραστηριότητα.

¹⁰ Πηγή: <https://www.bacp.co.uk/media/3103/bacp-ethical-framework-for-the-counselling-professions-2018.pdf>

Εμπιστευτικότητα: Διατηρήστε όλες τις προσωπικές πληροφορίες για το παιδί εμπιστευτικές, εκτός εάν η αποκάλυψη είναι απαραίτητη για την προστασία του παιδιού ή άλλων από βλάβη.

Σεβασμός: Αντιμετωπίστε κάθε παιδί με σεβασμό και αξιοπρέπεια, ανεξάρτητα από τις περιστάσεις. Αναγνωρίστε και τιμήστε την ατομικότητά του και αποφύγετε την ταμπέλα ή τα στερεότυπα.

Προστασία των παιδιών: Διασφαλίστε ότι όλες οι δραστηριότητες είναι ασφαλείς και κατάλληλες για την ηλικία και την ανάπτυξη του παιδιού.

Ενδυνάμωση: Ενθαρρύνετε τα παιδιά να εκφράζουν τις απόψεις τους και να συμμετέχουν στις αποφάσεις που τα αφορούν.

Επαγγελματικά όρια: Διατηρήστε μια επαγγελματική σχέση με το παιδί, αποφεύγοντας κάθε συμπεριφορά που θα μπορούσε να παρερμηνευθεί ως ευνοιοκρατία, χειραγώγηση ή εκμετάλλευση.

Συνεργασία: Συνεργασία με άλλους επαγγελματίες και οργανισμούς, ανταλλαγή πληροφοριών και πόρων προς το συμφέρον του παιδιού.

Λογοδοσία: Να είστε υπεύθυνοι για τις πράξεις και τις αποφάσεις σας. Να αναστοχάζεστε και να αξιολογείτε τακτικά την πρακτική σας για να διασφαλίζετε ότι είναι ηθική και αποτελεσματική.

Εκπαίδευση και εποπτεία: Συνεχής ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων σας μέσω κατάρτισης και εποπτείας. Να ζητάτε συμβουλές και υποστήριξη όταν αντιμετωπίζετε ηθικά διλήμματα.

Μέσω των ακόλουθων πρακτικών εργασιών, τα άτομα που εργάζονται με ασυνόδευτους ανηλίκους θα εμβαθύνουν τις θεωρητικές τους γνώσεις και τις γνώσεις τους σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και τις ηθικές αρχές κατά την εργασία με ασυνόδευτους ανηλίκους. Όλες οι εργασίες είναι σχεδιασμένες για να ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή και την αμοιβαία συνεργασία των εκπαιδευομένων, καθώς ο βασικός στόχος της ενότητας είναι να διασφαλιστεί ότι όσοι εργάζονται με ασυνόδευτους ανηλίκους εκτελούν το έργο τους με ποιοτικό και επαγγελματικό τρόπο και, ως εκ τούτου, συμβάλλουν στη βελτίωση των ευκαιριών και των δυνατοτήτων των ασυνόδευτων ανηλίκων.

Μαθησιακές δραστηριότητες 2.1: Συζητώντας για τα δικαιώματα των παιδιών

Είδος Δραστηριότητας:

Συζήτηση για τα δικαιώματα των παιδιών- μπορεί να υλοποιηθεί πρόσωπο με πρόσωπο ή ως διαδικτυακή δραστηριότητα (εικονική)

Σκοπός / Στόχος:

Στόχος της δραστηριότητας είναι να γνωρίσουν οι συμμετέχοντες διεξοδικότερα τα βασικά δικαιώματα των παιδιών. Υποστηριζόμενη από κάρτες, στις οποίες καταγράφονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών, η δραστηριότητα επικεντρώνεται στον τρόπο ορισμού και αξιολόγησης ενός ατομικού δικαιώματος και στον τρόπο με τον οποίο το δικαίωμα αυτό εφαρμόζεται στο περιβάλλον στο οποίο ζουν/εργάζονται. Κατά την κατανόηση και την αποτύπωση του τρόπου με τον οποίο εκδηλώνεται ένα δικαίωμα, λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές μεταξύ των παιδιών, των υπηκόων της χώρας υποδοχής και των ασυνόδευτων ανηλίκων.

Στόχος: Η ενίσχυση της κατανόησης των δικαιωμάτων των παιδιών από τους εκπαιδευόμενους, ώστε να είναι σε θέση να παρέχουν υποστήριξη σε παιδιά των οποίων τα δικαιώματα παραβιάζονται.

Μέγεθος Ομάδας:

2 έως χωρίς περιορισμό

(η διάρκεια της δραστηριότητας θα πρέπει να προσαρμόζεται στον αριθμό των συμμετεχόντων).

Απαιτούμενο/α υλικό/α:

Κάρτες (εκτυπωμένες ή ψηφιακές, ανάλογα με το πλαίσιο της δραστηριότητας) που παρουσιάζουν διάφορα δικαιώματα των παιδιών- μπορούν να υιοθετηθούν από εδώ (<https://www.unicef.org/media/56661/file>).

Σε περίπτωση που υπάρχει μικρή ομάδα συμμετεχόντων, ο συντονιστής της δραστηριότητας μπορεί να μοιράσει κάρτες, οι οποίες είναι οι πιο σχετικές με το θέμα που συζητείται.

Εκτιμώμενη Διάρκεια:

75 λεπτά (5 λεπτά για οδηγίες, 30 λεπτά για εργασία σε ζευγάρια, 40 λεπτά για παρουσίαση/συζήτηση σε περίπτωση που υπάρχουν 20 συμμετέχοντες).

Οδηγίες:

1. Παρουσιάστε το σκοπό της δραστηριότητας- δώστε στους συμμετέχοντες μια σύντομη επισκόπηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών, μπορείτε να ενημερώσετε τους συμμετέχοντες για το δείκτη Kidsrights στη χώρα όπου υλοποιείται η δραστηριότητα.
2. Τοποθετήστε τους συμμετέχοντες σε ζεύγη (συνιστάται να ενθαρρύνετε τη συνεργασία συμμετεχόντων που δεν γνωρίζονται μεταξύ τους από πριν) - και διανείμετε τις κάρτες στα ζεύγη.
3. Εξηγήστε ότι τα ζεύγη πρέπει να συζητήσουν το "δικαίωμα" που τους ανατέθηκε. Θα πρέπει να καταλήξουν σε έναν ορισμό αυτού του δικαιώματος και αργότερα να τον συγκρίνουν με το άρθρο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου UNCRC.
4. Αφού κατανοήσουν το συγκεκριμένο δικαίωμα, το ζεύγος θα πρέπει να προσδιορίσουν τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά στη χώρα, όπου υλοποιείται η δραστηριότητα, έχουν πρόσβαση στο συγκεκριμένο δικαίωμα- υπάρχουν διαφορές στον τρόπο με τον οποίο τα UAMs έχουν πρόσβαση στο συγκεκριμένο δικαίωμα εντός της χώρας; Ποιες είναι οι διαφορές και τι θα μπορούσαμε να κάνουμε προκειμένου να ελαχιστοποιήσουμε αυτές τις διαφορές;
5. Κάθε ζεύγος παρουσιάζει τα αποτελέσματα της δραστηριότητας σε 3 λεπτά και τα συζητά με την υπόλοιπη ομάδα. Ο συντονιστής της δραστηριότητας καταγράφει τις διαφορές των δικαιωμάτων των Ασυνόδευτων Ανηλίκων και των άλλων παιδιών που ζουν στην ίδια χώρα, προκειμένου να τονίσει την πιθανή κακοδικία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών.
6. Ολοκλήρωση της δραστηριότητας - ευχαριστήστε τους συμμετέχοντες για την ενεργό συμμετοχή τους, δώστε τους περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου και πού μπορούν να βρουν τις πηγές που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο του έργου CIVILHOOD.

Αναφορές:

KidsRights Foundation. (n.d.). The KidsRights Index. Retrieved from <https://www.kidsrights.org/research/kidsrights-index/>

Office of the High Commissioner for Human Rights. (n.d.). Convention on the Rights of the Child. Retrieved from <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

UNICEF. (n.d.). Convention on the Rights of the Child. Retrieved from <https://www.unicef.org/media/56661/file>

Συμβουλές / Οδηγίες:

Θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι οδηγίες που δίνονται να είναι σαφείς και κατανοητές. Κατά τη διάρκεια των περιόδων συζήτησης και παρουσίασης, είναι σημαντικό οι συμμετέχοντες να τηρούν το προσυμφωνημένο χρονοδιάγραμμα, δηλαδή τον διαθέσιμο χρόνο για την παρουσίαση και τη συζήτηση.

Είναι λογικό ο συντονιστής της δραστηριότητας να κρατάει (ή να φωτογραφίζει) το υλικό που προκύπτει, το οποίο μπορεί να είναι χρήσιμο για την προετοιμασία της έκθεσης, την ανταλλαγή των αποτελεσμάτων με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και τον σχεδιασμό περαιτέρω συνεργασίας με τους συμμετέχοντες.

Ο συντονιστής θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η συζήτηση είναι παραγωγική και με σεβασμό. Το μέγεθος των ομάδων μπορεί να προσαρμοστεί- στο πλαίσιο της διαδικτυακής έκδοσης, μπορεί να είναι χρήσιμο να οργανωθούν οι συμμετέχοντες σε ελαφρώς μεγαλύτερες ομάδες, καθώς μπορεί να συμβεί κάποιος να μην συμμετέχει όλη την ώρα, γεγονός που δεν οδηγεί απαραίτητα σε ομαδική εργασία και ανταλλαγή απόψεων στην περίπτωση της αντιστοίχισης.

Η δραστηριότητα μπορεί να προσαρμοστεί εύκολα σε παιδιά και εφήβους - σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές.

Μαθησιακές δραστηριότητες 2.2: Ζήτημα Ηθικής/ A matter of Ethics

Είδος Δραστηριότητας:

Ηθικές προσεγγίσεις κατά την εργασία με Ασυνόδευτα Ανήλικα Παιδιά

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε : μπορούν να αναπτυχθούν πρόσωπο με πρόσωπο ή ως διαδικτυακή δραστηριότητα.

Σκοπός / Στόχος:

Στόχος της δραστηριότητας είναι οι συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τα ηθικά διλήμματα που αντιμετωπίζουν στην εργασία τους και τις πιθανές απαντήσεις σε καταστάσεις στις οποίες βρίσκονται σε περίπτωση συνεργασίας με ανηλίκους.

Θα επιθυμούσαμε η δραστηριότητα να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο εργασίας σε μικρές ομάδες (4 συμμετέχοντες ανά ομάδα), καθώς αυτό θα ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να συνεργαστούν και να καταλήξουν σε μια ποικιλία αποτελεσμάτων και απαντήσεων σε κάθε σενάριο.

Μέσω αυτής της δραστηριότητας θέλουμε να δείξουμε στους συμμετέχοντες ότι υπάρχουν πάντα πολλαπλές λύσεις στα διλήμματα που αντιμετωπίζουμε στην περίπτωση των παιδιών και ότι για να βρεθεί μια βέλτιστη λύση, που δεν επηρεάζει αρνητικά τα παιδιά, είναι απαραίτητο να συνεργαστούμε, να συμβάλουμε και να ενεργήσουμε με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Μέγεθος Ομάδας:

8 – 40 άτομα

(4 άτομα ανά ομάδα).

Υλικό Δραστηριότητας:

Ο συντονιστής προετοιμάζει σενάρια, τα οποία σχετίζονται με ηθικά διλήμματα κατά την ενασχόλησή τους με ασυνόδευτους ανηλίκους. Ένα σενάριο ανατίθεται σε κάθε ομάδα- η κάθε

ομάδα έχει επίσης τη δυνατότητα να μην χρησιμοποιήσει το σενάριο που της ανατέθηκε αλλά να χρησιμοποιήσει το δικό της (σενάριο που σχετίζεται με την εμπειρία που έχουν οι συμμετέχοντες).

Ακολουθούν παραδείγματα πιθανών σεναρίων που μπορούν να κατανεμηθούν στην ομάδα των συμμετεχόντων στη δραστηριότητα:

Σενάριο 1: Ένα κέντρο προσφύγων διαθέτει περιορισμένους πόρους και αγωνίζεται να παρέχει εξατομικευμένη φροντίδα και υποστήριξη σε κάθε ασυνόδευτο ανήλικο.

Το προσωπικό πρέπει να αποφασίσει πώς θα κατανείμει τους πόρους με ηθικό τρόπο, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι θα αντιμετωπιστούν οι μοναδικές ανάγκες κάθε παιδιού.

Σενάριο 2: Η οικογένεια ενός 13χρονου ασυνόδευτου ανηλίκου βρίσκεται στη χώρα καταγωγής του και η οικογένεια επιθυμεί να επανενωθεί με το παιδί. Ωστόσο, το παιδί έχει εκφράσει φόβους, σχετικά με την επαναπατρισμό του, λόγω πιθανής βίας ή δίωξης. Οι εμπλεκόμενοι επαγγελματίες πρέπει να αποφασίσουν μεταξύ της προώθησης της οικογενειακής επανένωσης και της διασφάλισης της ασφάλειας του παιδιού.

Σενάριο 3: Ένας ασυνόδευτος ανήλικος θέλει να συμμετάσχει σε δημόσια εκδήλωση για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο. Ωστόσο, η συμμετοχή στην εκδήλωση μπορεί να εκθέσει τον ανήλικο σε πιθανούς κινδύνους, όπως διακρίσεις, εχθρότητα ή ανεπιθύμητη προσοχή. Οι επαγγελματίες που εργάζονται με το παιδί, πρέπει να συμβιβάσουν μεταξύ του δικαιώματός του να συμμετάσχει και της ευθύνης τους να προστατεύσουν το παιδί από βλάβες.

Σενάριο 4: Ένας ασυνόδευτος ανήλικος καλείται να καταθέσει σε μια δικαστική υπόθεση που σχετίζεται με τις βιώματά/εμπειρίες του στη χώρα καταγωγής του. Η διαδικασία μπορεί να είναι τραυματική και συναισθηματικά οδυνηρή για το παιδί. Οι επαγγελματίες που εργάζονται με το ανήλικο παιδί, θα πρέπει να σταθμίσουν τη σημασία της συμμετοχής του παιδιού στην υπόθεση, έναντι της πιθανής βλάβης στην ευημερία του.

Σενάριο 5: Ένας επαγγελματίας που εργάζεται με ασυνόδευτο ανήλικο αντιλαμβάνεται πιθανή κακοποίηση στο πλαίσιο της διαμονής του ανηλίκου. Το παιδί φοβάται αντίποινα αν η κακοποίηση αναφερθεί. Ο επαγγελματίας πρέπει να αποφασίσει αν θα καταγγείλει την κακοποίηση για να προστατεύσει το παιδί ή να σεβαστεί τους φόβους του παιδιού και να βρει εναλλακτικές λύσεις.

Εκτιμώμενη Διάρκεια:

90 λεπτά (10 λεπτά για την εισαγωγή στη δραστηριότητα και την παροχή οδηγιών, 45 λεπτά για εργασία σε ομάδες, 30 λεπτά για συζήτηση, 5 λεπτά για συμπεράσματα).

Οδηγίες:

1. Παρουσιάστε το σκοπό της δραστηριότητας- δώστε στους συμμετέχοντες μια σύντομη επισκόπηση των ηθικών προσεγγίσεων κατά την εργασία με Ασυνόδευτο Ανήλικο Πληθυσμό και επισημάνετε ότι ΔΕΝ υπάρχουν λανθασμένες απαντήσεις στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας.
2. Τοποθετήστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων (συνιστάται να ενθαρρύνεται η συνεργασία των συμμετεχόντων που δεν γνωρίζονται μεταξύ τους από πριν) και μοιράστε στις ομάδες τα σενάρια που έχουν προετοιμαστεί εκ των προτέρων. Μπορείτε να δώσετε στις ομάδες επιπλέον χρόνο για να σκεφτούν τα δικά τους σενάρια, αν το επιθυμούν (αυτό θα πρέπει να παρατείνει τη δραστηριότητα για περίπου 10 λεπτά).
3. Εξηγήστε ότι οι ομάδες θα πρέπει να διαβάσουν προσεκτικά τα σενάρια που τους έχουν δοθεί και να σκεφτούν τουλάχιστον δύο κατάλληλες λύσεις ή δύο τρόπους αντιμετώπισης της κατάστασης που αντιμετωπίζουν.
4. Κάθε ομάδα θα πρέπει να αξιολογήσει καθεμία από τις δύο επιλογές, αναφέροντας με σαφήνεια τις θετικές και αρνητικές πτυχές κάθε επιλογής, και να επιλέξει ποια επιλογή θα έκανε ως ομάδα.
5. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τις δύο επιλογές της στους συγκεντρωμένους συμμετέχοντες- εξηγεί γιατί και πώς βρήκε λύσεις στα υπάρχοντα ηθικά διλήμματα. Οι συμμετέχοντες ψηφίζουν ποια από τις δύο επιλογές θα επέλεγαν, η ομάδα που τις παρουσιάζει λέει ποια επιλογή θα επέλεγε.
6. Συζήτηση σχετικά με τη λήψη αποφάσεων, με συντονιστή τον συντονιστή της δραστηριότητας.
7. Ολοκλήρωση της δραστηριότητας, ευχαριστήστε τους συμμετέχοντες για την ενεργό συμμετοχή τους, δώστε τους περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα του έργου και πού μπορούν να βρουν πηγές που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο του έργου Civilhood.

Αναφορές / Πηγές:

Centre for Immigration Law and Advocacy (CILA). (n.d.). Sticky Issues: Ethical Challenges in Representing Unaccompanied Children. Retrieved from <https://cilacademy.org/advanced-training/sticky-issues-ethical-challenges-in-representing-unaccompanied-children/>

Forester-Miller, H., & Davis, T. (1996). A Practitioner's Guide to Ethical Decision Making. American Counseling Association. Retrieved from <https://www.counseling.org/docs/default-source/ethics/practitioner-39-s-guide-to-ethical-decision-making.pdf>

The Population Council. (2005). Ethical Approaches to Gathering Information from Children and Adolescents in International Settings. Retrieved from <https://bettercarenetwork.org/sites/default/files/Ethical%20Approaches%20to%20Gathering%20Information%20from%20Children%20and%20Adolescents%20in%20International%20Settings.pdf>

UNICEF. (n.d.). Best Practices in Working with Unaccompanied Migrant Children. Retrieved from <https://www.unicef.org/media/114286/file/Best-practices-working-with-unaccompanied-migrant-children.pdf>

Συμβουλές:

Προτείνουμε ο συντονιστής να προσαρμόζει τα σενάρια στο πλαίσιο στο οποίο διεξάγεται η δραστηριότητα (συμπεριλαμβανομένων των ηθικών διλημάτων που συχνά αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που εργάζονται με ασυνόδευτους ανηλίκους), γεγονός που μπορεί να καταστήσει τη δραστηριότητα ιδιαίτερα χρήσιμη.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι ομάδες μπορούν επίσης να δημιουργήσουν τα δικά τους σενάρια με βάση τις δικές τους εμπειρίες.

Είναι σημαντικό οι συντονιστές να τονίσουν ότι η δραστηριότητα δεν έχει να κάνει με λανθασμένες απαντήσεις- έχει να κάνει με την ανταλλαγή απόψεων και τη διερεύνηση πιθανών λύσεων με στόχο τη βελτίωση της συνεργασίας με τους ασυνόδευτους ανηλίκους σε μια εποχή που οι εκπαιδευτικοί, οι επαγγελματίες, οι κοινωνικοί λειτουργοί και άλλοι αντιμετωπίζουν ηθικά διλήματα.

Με τη βελτίωση των δεξιοτήτων λήψης αποφάσεων των συμμετεχόντων, θα προσφερθεί επίσης καλύτερη και πιο ολιστική θεραπεία στους ασυνόδευτους ανηλίκους.

Μαθησιακές δραστηριότητες 2.3: Δικαιώματα των παιδιών - Πραγματικές καταστάσεις ζωής

Είδος Δραστηριότητας
Συναντήσεις για τα δικαιώματα των παιδιών - Πραγματικές καταστάσεις
Σκοπός / Στόχος:
<p>Στόχος της δραστηριότητας είναι να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν, πώς τα δικαιώματα των παιδιών εφαρμόζονται σε πραγματικές καταστάσεις και πώς μπορούν να προστατευθούν, να αναγνωριστούν και να προωθηθούν.</p> <p>Στόχος του εν λόγω εργαστηρίου είναι να αναπτυχθεί διάλογος σχετικά με την εφαρμογή των δικαιωμάτων των παιδιών σε διάφορα σενάρια και να συζητηθούν πιθανές λύσεις και προληπτικά μέτρα που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για να διασφαλιστεί ότι τα δικαιώματα των παιδιών παραμένουν θωρακισμένα.</p> <p>Η δραστηριότητα μπορεί να προσαρμοστεί από τους εμπλεκόμενους με τρόπο φιλικό προς τα παιδιά και αργότερα να ενταχθεί στην άμεση εργασία τους με τα παιδιά και τους εφήβους, αυξάνοντας έτσι την ευαισθητοποίησή τους για τα δικαιώματα των παιδιών.</p>
Μέγεθος Ομάδας:
4 - απεριόριστος αριθμός (συνιστάται η τοποθέτηση των συμμετεχόντων σε ομάδες των 3-45 ατόμων όταν είναι δυνατόν)
Υλικό Δραστηριότητας:
Κάρτες με διάφορες πραγματικές καταστάσεις, έντυπο υλικό γραφής
Εκτιμώμενη Διάρκεια:

80 - 100 λεπτά (5 λεπτά για εισαγωγή, 5 λεπτά για οδηγίες, 40 λεπτά για ομαδική εργασία, 30 - 50 λεπτά για συζήτηση και συμπεράσματα).

Οδηγίες:

1. Ξεκινήστε καλωσορίζοντας όλους τους συμμετέχοντες και παρουσιάζοντας το θέμα του εργαστηρίου.
2. Ανακεφαλαιώστε εν συντομία τις θεωρητικές πληροφορίες περί δικαιώματος του παιδιού, περιγράφοντας τα θεμελιώδη δικαιώματα. Φροντίστε να εξηγήσετε πώς τα δικαιώματα αυτά ισχύουν για όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από την εθνικότητα, την εθνικότητα, το φύλο, τη θρησκεία κ.λπ. τους.
3. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 3-5 ατόμων. Εξηγήστε ότι σε κάθε ομάδα θα δοθεί ένα σετ καρτών ευρητηρίου.
4. Μοιράστε σε κάθε ομάδα τις κάρτες που δημιουργήσατε πριν από την εφαρμογή της δραστηριότητας. Κάθε κάρτα θα πρέπει να έχει ένα διαφορετικό σενάριο από την πραγματική ζωή που σχετίζεται με τα δικαιώματα των παιδιών.
5. Ζητήστε από κάθε ομάδα να συζητήσει το σενάριο που αναγράφεται σε κάθε κάρτα. Θα πρέπει να προσδιορίσουν ποια δικαιώματα εμπλέκονται στο σενάριο, πώς αυτά τα δικαιώματα υποστηρίζονται ή παραβιάζονται και τι θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά για την καλύτερη προστασία ή προώθηση αυτών των δικαιωμάτων. Αφού οι ομάδες είχαν αρκετό χρόνο για να συζητήσουν όλα τα σενάρια, ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα συμπεράσματά της και να συντονίσει μια συζήτηση μεταξύ των συμμετεχόντων.
6. Ανοίξτε μια ευρύτερη συζήτηση μετά την παρουσίαση κάθε ομάδας, ενθαρρύνοντας τη συμβολή και τις ιδέες των άλλων συμμετεχόντων.
7. Στο τέλος όλων των παρουσιάσεων, συνοψίστε τα κύρια σημεία που συζητήθηκαν. Τονίστε τη σημασία της αναγνώρισης και της προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών σε όλες τις καταστάσεις.

Ολοκληρώστε το εργαστήριο ευχαριστώντας τους συμμετέχοντες για την ενεργό συμμετοχή τους και τις στοχαστικές συνεισφορές τους. Υπενθυμίστε τους να έχουν πάντα επίγνωση των δικαιωμάτων των παιδιών στις δικές τους αλληλεπιδράσεις και στο περιβάλλον τους.

Αναφορές / πηγές:

Global Child Rights Education Tools. (n.d.). Home Page. Retrieved from <https://gcrettools.com/>

International Bureau of Children's Rights. (n.d.). Home Page. Retrieved from <https://www.ibcr.org/en/>

Ministry of Education, British Columbia. (n.d.). Children's Rights Education Guide. Retrieved from https://www3.gov.bc.ca/assets/gov/education/administration/kindergarten-to-grade-12/safe-caring-and-orderly-schools/childrens_rights_education.pdf

Save the Children. (n.d.). Resources and Publications. Retrieved from <https://resourcecentre.savethechildren.net/our-thematic-areas/child-rights-governance>

Πρόσθετες συμβουλές, επιλογές ή προσαρμογές, λίστες ελέγχου.

Ο αριθμός των καρτών που χρησιμοποιούνται σε ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο εξαρτάται από τον αριθμό των συμμετεχόντων στο ίδιο το εκπαιδευτικό εργαστήριο. Είναι λογικό για μια μόνο ομάδα να λειτουργεί με τουλάχιστον πέντε κάρτες. Προκειμένου να ευαισθητοποιήσουμε τους συμμετέχοντες σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών, μπορούμε να επικεντρωθούμε σε γενικές καταστάσεις κατά το σχεδιασμό των καρτών, αλλά μπορούμε επίσης να προσαρμόσουμε τις επιμέρους κάρτες στις συγκεκριμένες καταστάσεις που αντιμετωπίζουν οι ομάδες-στόχοι με τις οποίες εργαζόμαστε.

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την τεχνητή νοημοσύνη για να κάνουμε τις προτάσεις που απαιτούνται για τον σχεδιασμό των καρτών και, αν ο χρόνος το επιτρέπει, μπορούμε επίσης να σχεδιάσουμε τις κάρτες οπτικά για να τις κάνουμε πιο ελκυστικές για τον χρήστη.

Μερικά πιθανά παραδείγματα που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στις κάρτες:

1. Οι γονείς ενός παιδιού δεν το εμβολιάζουν λόγω των πεποιθήσεών τους.
2. Σε ένα παιδί απαγορεύεται η πρόσβαση σε ένα δημόσιο πάρκο επειδή δεν μιλάει την τοπική γλώσσα.
3. Ένα αγόρι αποθαρρύνεται από το να κλαίει ή να δείχνει συναισθήματα επειδή δεν θεωρείται "ανδροπρεπές".

4. Ένα παιδί με μαθησιακές δυσκολίες μένει πίσω στην τάξη χωρίς πρόσθετη υποστήριξη.
5. Ένας έφηβος δεν επιτρέπεται να επιλέξει μαθήματα στο σχολείο επειδή οι γονείς του θέλουν να επικεντρωθεί σε συγκεκριμένα μαθήματα.
6. Ένα νεαρό κορίτσι εξαναγκάζεται σε πρόωρο γάμο.
7. Ένα παιδί στερείται βασικής υγειονομικής περίθαλψης επειδή οι γονείς του δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να την καλύψουν.

Ενότητα 3 – Εκπαίδευση των Εκπαιδευτών

Εισαγωγή στην Ενότητα

Εκπαιδευτική Δραστηριότητα 3.1: Μοιράσου την Άποψή σου!

Είδος Δραστηριότητας:

Κατά τη γνώμη σας, ποιες είναι οι ιδιότητες ενός καλού εκπαιδευτή; Καταγράψτε τις ιδέες/προτάσεις σας (F2F, online ή και τα δύο)

Σκοπός / Στόχος:

Παρουσιάστε στους μαθητές τις ιδιότητες που πρέπει να έχει ένας καλός εκπαιδευτής. Ποιες είναι αυτές οι ιδιότητες, πώς να τις προσδιορίσουμε και πώς να αξιοποιήσουμε τις υπάρχουσες ιδιότητες.

Μέγεθος ομάδας / άτομο:

Ομάδα 10 έως 25 μαθητών

Υλικό/-ά που απαιτείται/-ονται:

Στυλό και χαρτί εάν γίνει η δραστηριότητα με φυσική παρουσία (F2F) ή πρόσβαση σε ένα έγγραφο του Word στο οποίο μπορούν οι συμμετέχοντες να σημειώσουν.

Ομαδική δραστηριότητα σε πίνακα σεμιναρίου (5 ομάδες των 5 συμμετεχόντων).

Λάβετε υπόψη ότι οι συμμετέχοντες δεν θα χρειαστεί να μοιραστούν τις σημειώσεις τους, αλλά τα αποτελέσματα θα συζητηθούν.

Εκτιμώμενη διάρκεια:

20 έως 30 λεπτά

Οδηγίες:

Αυτή η δραστηριότητα θα πραγματοποιηθεί με τη μορφή συζήτησης μεταξύ των συμμετεχόντων και του εκπαιδευτή. Ο εκπαιδευτής θα ζητήσει από τους συμμετέχοντες να απαριθμήσουν τα σύνολα των ιδιοτήτων που πρέπει να έχει ένας εκπαιδευτής, είτε σε ένα κομμάτι χαρτί, είτε θα χωριστούν οι συμμετέχοντες σε ομάδες, ώστε να μπορούν να εργαστούν συλλογικά. 15 λεπτά θα δοθούν στους συμμετέχοντες για να απαριθμήσουν τι θεωρούν ως καλά σύνολα ιδιοτήτων σε έναν εκπαιδευτή.

Στη συνέχεια θα διεξαχθεί μια ανοιχτή συζήτηση 15 - 20 λεπτών, για να διαπιστωθεί εάν οι συμμετέχοντες αντιλήφθηκαν το πλαίσιο της άσκησης και εάν υπήρχαν πρόσθετες ιδιότητες που θεωρούν σημαντικές, τις οποίες πρέπει να έχει ένας εκπαιδευτής.

Ανταπόδοση (Reflection):

Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι τις δικές τους προσδοκίες (για το τι πρέπει να έχει ένας εκπαιδευτής ως ποιότητα). Αυτό παρέχει μια σαφή εικόνα για το τι περιμένουν από τον εκπαιδευτή και μόλις ξεκινήσει η εκπαίδευση, μπορούμε να επιβεβαιώσουμε ή να διαλύσουμε ορισμένες προσδοκίες που μπορεί να έχουν οι εκπαιδευόμενοι για τους εκπαιδευτές.

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Ιδιότητες ενός καλού εκπαιδευτή

Έχοντας ολοκληρώσει τη δραστηριότητά σας, όλοι πρέπει να καταλάβουν τη σημασία του να είσαι καλός εκπαιδευτής. Ένας καλός εκπαιδευτής χαρακτηρίζεται από μια ποικιλία ιδιοτήτων που επιδεικνύουν την ικανότητά του να μεταδίδει τις γνώσεις του και να εμπνέει άλλους να μάθουν.

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βρείτε παρακάτω μια λίστα με τις ιδιότητες που είναι απαραίτητες για να πρέπει ένας εκπαιδευτής να θεωρείται καλός:

Καλές δεξιότητες επικοινωνίας και παρουσίασης.

Ικανός να αναγνωρίζει τις δεξιότητες και τις διαθέσεις του ακροατηρίου και να αντιδρά σε αυτές.

Οργανωτικός/ Σαφής δομή μαθημάτων.

Ικανότητα να Δημιουργεί μια χαλαρή ατμόσφαιρα για την ομάδα.

Να μιλά καθαρά .

Ικανός να προσαρμόζει το ρυθμό του μαθήματος ανάλογα με το ακροατήριο.

Προσιτός και υπομονετικός.

Ενθουσιώδης και παρακινητικός.

Επαγγελματική προσέγγιση της προετοιμασίας, της παρουσίασης και της εμφάνισής τους.

Να ενθαρρύνει και να επαινεί.

Να Μοιράζεται τις δικές του εμπειρίες.

Να είναι σε θέση να συμπεράνει και να ανακεφαλαιώνει.

Να κατέχουν Λεπτομερή γνώση του περιεχομένου (π.χ. δεδομένα, προϊόν, εργαλείο, αγορές κ.λπ.).

Να είναι δραστήριοι και να μεταφέρουν τη ζωντάνια τους στο κοινό τους.

Να αναγνωρίζουν τα δυνατά και αδύνατα σημεία των συμμετεχόντων κι να αλλάζουν τις μεθόδους κατάρτισης ώστε να ταιριάζουν με τα χαρακτηριστικά της ομάδας.

Να παρέχει το περιεχόμενο σε ενδιαφέρουσα μορφή/τρόπο.

Στην εκπαίδευση να περιλαμβάνει ποικιλία δραστηριοτήτων και να εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο αλληλεπίδρασης.

Ικανότητα να ακούει και να είναι δεκτικός.

Να Αποφεύγει χειρισμούς που αποσπούν την προσοχή.

Τα τέσσερα στάδια της εκμάθησης μιας δεξιότητας

Όταν κάποιος μαθαίνει μια νέα δεξιότητα, ξεκινά ένα ταξίδι τεσσάρων βημάτων για να μπορέσει να χρησιμοποιήσει τη νέα δεξιότητά του: αυτά είναι τα τέσσερα στάδια της εκμάθησης μιας δεξιότητας.

Unconscious Incompetence / Μη συνειδητή ανικανότητα

Ένα άτομο στο οποίο η ιδέα να μπορέσει να οδηγήσει φαίνεται εφικτή, αλλά δεν έχει ιδέα τι να κάνει.

Conscious Incompetence / Συνειδητή ανικανότητα

Το πρώτο μάθημα οδήγησης όταν καθυστερείτε κάθε αλλαγή ταχύτητας - αυτό είναι ίσως το πιο άβολο στάδιο της εκμάθησης.

Conscious Competence / Συνειδητή ικανότητα

Έχετε μόλις περάσει τις εξετάσεις σας και μπορείτε απλά να πάτε από το Α στο Β, αλλά η οδήγηση απαιτεί ΟΛΗ τη συγκέντρωση και την προσοχή σας και είναι πολύ κουραστική.

Unconscious Competence / Ασυνείδητη ικανότητα

Είναι πλέον μια συνήθεια υποσυνείδητη και το συνειδητό σας μυαλό είναι ελεύθερο να ακούσει το ραδιόφωνο και να βάλει το χέρι στο ντουλαπάκι του αυτοκινήτου για να πάρει ένα χάρτη.

Όταν πρόκειται για τη μάθηση, θα ήταν καλύτερο να την περιγράψουμε ως,

"Μια και μόνο μέθοδος, δεν ταιριάζει σε όλους".

Αυτό σημαίνει ότι ενώ όλοι θα περάσουν από τα προαναφερθέντα στάδια, δεν θα τα περάσουν όλοι με τον ίδιο ρυθμό. Άλλοι μπορεί να καταλαβαίνουν πιο γρήγορα, άλλοι μπορεί να έχουν διαπιστώσει ότι η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την εκπαίδευσή τους δεν τους ενθουσίασε, υπάρχουν πολλοί δρόμοι για την επίτευξη του τελικού στόχου.

Ωστόσο, είναι βέβαιο ότι ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι υπομονετικός με τους εκπαιδευόμενούς του, ώστε να μπορέσουν να μάθουν όσο το δυνατόν περισσότερα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι άνθρωποι μαθαίνουν με διαφορετικό τρόπο.

Υπάρχουν διάφορα διακριτά στυλ μάθησης και διαφέρουν μεταξύ τους με σημαντικούς τρόπους. Η καλή εκπαίδευση δεν είναι "λήψη πληροφοριών". Πρόκειται για την ανάπτυξη άλλων στάσεων, γνώσεων, δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και τρόπων επίλυσης προβλημάτων.

Για να μπορέσετε να εκπαιδεύσετε μια ομάδα ανθρώπων, είναι απαραίτητο να τους καταλάβετε.

Χωρίς να κατανοήσουμε το υπόβαθρό τους, τα κίνητρό τους για μάθηση και τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν, θα είναι πολύ δύσκολο να τους εκπαιδεύσουμε με επιτυχία.

Στυλ μάθησης VAK

Υπάρχουν τρία βασικά στυλ μάθησης που βασίζονται στην αισθητηριακή πρόσληψη πληροφοριών.

- **Visual** learners learn best by 'seeing' the material.

Οι οπτικοί μαθητές μαθαίνουν καλύτερα «βλέποντας» το υλικό.

- **Auditory** learners learn best by 'hearing' the material.

Οι ακουστικοί μαθητές μαθαίνουν καλύτερα «ακούγοντας» το υλικό.

- **Kinaesthetic** learners learn best by 'doing'.

Οι κιναισθητικοί μαθητές μαθαίνουν καλύτερα «κάνοντας».

Η κατανόηση σε ποια κατηγορία εμπίπτει το κοινό-στόχος σας θα σας επιτρέψει να προσαρμόσετε την

Οι οπτικοί μαθητές προτιμούν:

- Την χρήση γραφικών για να ενισχύσετε τη μάθηση: ταινίες, διαφάνειες, εικονογραφήσεις, διαγράμματα και σκετσάκια.
- Χρωματικό κώδικα για την οργάνωση σημειώσεων.
- Τις γραπτές οδηγίες.
- Την χρήση διαγραμμάτων για την λήψη σημειώσεων
- Την Οπτικοποίηση στην ορθογραφία λέξεων ή γεγονότων που πρέπει να απομνημονεύσουν.

εκπαίδευσή σας για να διδάξετε καλύτερα τους άλλους.

Οι ακουστικοί μαθητές προτιμούν:

- Την χρήση κασετών για ανάγνωση και σημειώσεις στην τάξη και άλλες διαλέξεις.
- Την μάθηση μέσω συνεντεύξεων ή συμμετέχοντας σε συζητήσεις.
- Τις ερωτήσεις ή τις οδηγίες του τεστ να εκφωνούνται δυνατά ή μέσω κασέτας.

Οι κιναισθητικοί μαθητές προτιμούν:

- Την συμμετοχή σε πειραματική μάθηση (δημιουργία μοντέλων, εργαστηριακή εργασία και παιχνίδι ρόλων).
- Τα συχνά διαλείμματα στις περιόδους μελέτης.
- Τον εντοπισμό γραμμάτων και λέξεων για την ανάμνηση γεγονότων .
- Την χρήση υπολογιστή για να ενισχύεται η μάθηση μέσω της αίσθησης της αφής.
- Να απομνημονεύουν ενώ βρίσκονται σε κίνηση

Σχετικά με το πώς μαθαίνει, κάθε μαθητής, με διαφορετικές προτιμήσεις VAK.

Visual Learners

Οι οπτικοί μαθητές προτιμούν να βλέπουν πρώτα τις πληροφορίες, να μπορούν να τις διαβάσουν ή να τις παρουσιάσουν σε γραπτό μέσο (διαγράμματα, σκίτσα, φωτογραφίες). Επιπλέον, μαθαίνουν μέσα από τη γραφή, κρατώντας οι ίδιοι σημειώσεις ή μουτζουρώνοντας. Τους αρέσει να τους παρουσιάζονται γραφικά όταν μαθαίνουν. Μαθαίνουν επίσης μέσω της επεξεργασίας, της διακόσμησης, της διδασκαλίας και του σχεδιασμού υλικού από τα ίδια. Οι οπτικοί μαθητές τείνουν να μπορούν να διαβάζονται εύκολα και τους αρέσει να έχουν οπτική επαφή με τον εκπαιδευτή τους.

Auditory Learners

Οι ακουστικοί μαθητές μπορούν να συγκρατήσουν υλικό όταν το έχουν χρησιμοποιήσει σε συζητήσεις, διαλέξεις, αντιπαραθέσεις και διαλόγους. Επιπλέον, τους αρέσει να συζητούν τους λόγους και το νόημα αυτών που μαθαίνουν. Ένας άλλος τρόπος με τον οποίο μαθαίνουν είναι να αστειεύονται ή να τους επιτρέπεται να κατανοήσουν αυτό που ειπώθηκε σιωπηλά. Γι' αυτό προτείνεται να δημιουργήσετε γρήγορα λεκτική επαφή μαζί τους.

Kinaesthetic Learners

Οι Μαθητευόμενοι με κιναισθητική αντίληψη μαθαίνουν κάνοντας ή νιώθοντας και χρειάζονται υλικό που θα παρουσιάζεται σε κιναισθητική γλώσσα. Επιπλέον, προτιμούν πρακτικές δραστηριότητες όπου μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα χέρια τους, π.χ. να φτιάξουν, να κατασκευάσουν ή να επιδιορθώσουν πράγματα. Αυτοί οι τύποι μαθητών αντιπαθούν τις μακροσκελείς συζητήσεις πριν τους δοθεί η ευκαιρία να δοκιμάσουν αυτό που μαθαίνουν. Συνήθως χρησιμοποιούν το σώμα τους

για να επικοινωνήσουν αυτό που σκέφτονται ή αισθάνονται και όχι το πρόσωπό τους. Μερικές φορές τους αρέσει να στέκονται όρθιοι και όχι να κάθονται. Συχνά μπορεί να αγκομαχούν όταν δεν υπάρχουν αρκετές κινητικές δραστηριότητες για να τους απασχολήσουν.

Μαθησιακή δραστηριότητα 3.2: VAK! - Ποια είναι η μέθοδος εκμάθησής σας;

Είδος δραστηριότητας:
Σύντομο κουίζ. (F2F, online ή και τα δύο)
Σκοπός/στόχος:
<p>Παρουσιάστε στους μαθητές την άσκηση και εξηγήστε πώς θα συμπληρώσουν το σύντομο κουίζ/ερωτηματολόγιο σχετικά με το VAK! Οι μαθητές θα μάθουν περισσότερα για τον εαυτό τους και τον τρόπο μάθησης και επεξεργασίας νέων πληροφοριών.</p> <p>Για παράδειγμα, υπάρχουν άνθρωποι που είναι πιο οπτικοί , ενώ υπάρχουν άλλοι που είναι ακουστικοί και άλλοι που είναι κιναισθητικοί. Υπάρχουν επίσης εκείνοι που χρησιμοποιούν συνδυασμό μεθόδων. Ο απώτερος στόχος αυτής της άσκησης είναι οι εκπαιδευόμενοι να εξοικειωθούν και με τα 3 στυλ μάθησης και να τα προσαρμόσουν στις μεθοδολογίες κατάρτισής τους.</p>
Μέγεθος ομάδας:
Ομάδα 10 έως 25 μαθητών
Υλικό/-ά που απαιτείται/-ονται:
<p>Στυλό και εκτυπωμένες εκδόσεις της δραστηριότητας, εάν αυτό γίνεται με φυσική παρουσία (F2F), ή πρόσβαση σε υπολογιστή και διαδίκτυο εάν αυτό γίνεται διαδικτυακά μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας.</p> <p>Λάβετε υπόψη ότι οι μαθητές δεν θα χρειαστεί να το μοιραστούν, αλλά θα συζητηθεί.</p>

Σύνδεσμος για φυλλάδιο: [VAK Learning Styles Self-Assessment Questionnaire](#)

Εκτιμώμενη διάρκεια:

20 έως 30 λεπτά

Οδηγίες:

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαβάσει τις οδηγίες προς τους εκπαιδευόμενους και είτε να τις καταγράψει σε ένα κομμάτι χαρτί και στη συνέχεια να τις συζητήσει, είτε απλά να ξεκινήσουν τη συζήτηση.

Αναστοχασμός / Reflection:

Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι το VAK και τις εφαρμογές του. Αυτό παρέχει μια σαφή ιδέα για το τι έχουν καταλάβει από την εκπαίδευση και θα μπορούσε να αποτελέσει βάση για ερωτήσεις ή συζήτηση με βάση τις απαντήσεις που προέρχονται από το κουίζ.

Μαθησιακή δραστηριότητα 3.3: VAK! 2

Είδος δραστηριότητας:

Συζήτηση (F2F, online ή και τα δύο).

Σκοπός/στόχος:

Εισαγάγετε τους μαθητές στο θέμα.

Μέγεθος ομάδας / άτομο

Ομάδα 10 έως 25 μαθητών

Υλικό/-ά που απαιτείται/-ονται:

Κανένα

Εκτιμώμενη διάρκεια:

20 έως 30 λεπτά

Οδηγίες:

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαβάσει τις οδηγίες προς τους εκπαιδευόμενους και να τους ζητήσει να συζητήσουν το θέμα.

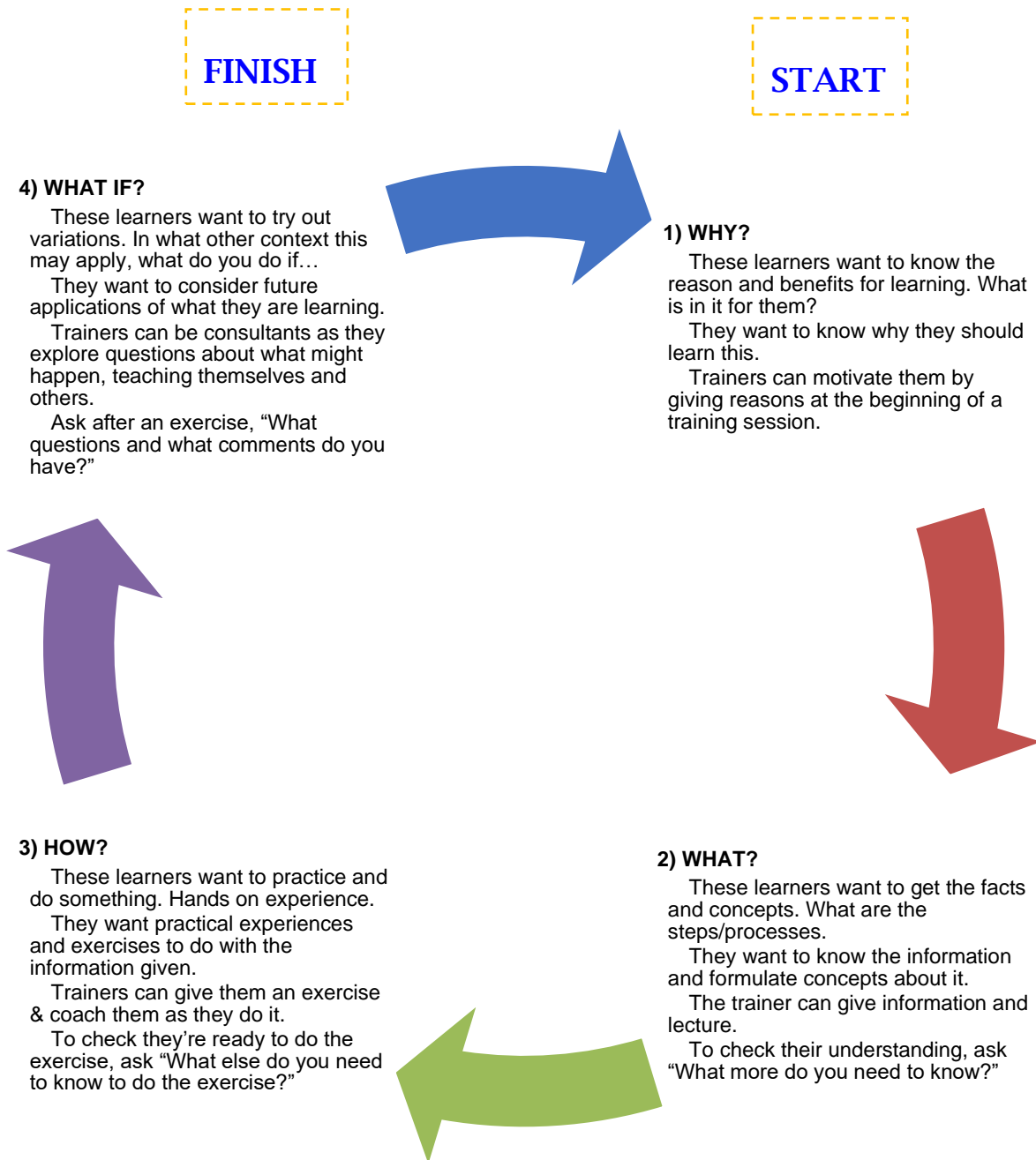
Αναστοχασμός / Reflection:

Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι την VAK και πώς αυτή ισχύει για τους ίδιους και πώς μπορούν να κατανοήσουν τον κυρίαρχο τρόπο λειτουργίας ενός εκπαιδευόμενου. Αυτό παρέχει μια σαφή ιδέα για το τι έχουν κατανοήσει από την κατάρτιση και θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για ερωτήσεις ή μια συζήτηση με βάση τις απαντήσεις.

Το σύστημα 4 MAT (The 4-Mat system)

Το σύστημα 4-Mat αναπτύχθηκε από την Bernice McCarthy και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό των μαθησιακών τύπων το 1980. Συνδυάζει πολλές θεωρίες μάθησης ενηλίκων και απλοποιεί τη μαθησιακή συμπεριφορά. Αυτό σας επιτρέπει να δομήσετε μια ισορροπημένη εκπαιδευτική συνεδρία και να φιλοξενήσετε όλους τους τύπους μαθητών - ανεξάρτητα από τη δική σας προτίμηση για μάθηση! Το 4-Mat προσδιορίζει τέσσερα διαφορετικά στυλ μάθησης και τη σειρά με την οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Μαθησιακή δραστηριότητα 3.3: 4 MAT!

Είδος δραστηριότητας:

Κατά τη γνώμη σας, ποιες είναι οι ιδιότητες ενός καλού εκπαιδευτή; Καταγράψτε τις ιδέες σας. (F2F, online ή και τα δύο)

Σκοπός/στόχος:

Εισαγάγετε τους μαθητές στο θέμα

Μέγεθος ομάδας / άτομο:

Ομάδα 10 έως 25 μαθητών

Υλικό/-ά που απαιτείται/-ονται:

Στυλό και χαρτί εάν γίνει αυτό F2F ή πρόσβαση σε ένα έγγραφο του Word στο οποίο μπορούν να σημειώσουν. Λάβετε υπόψη ότι οι μαθητές δεν θα χρειαστεί να το μοιραστούν, αλλά θα συζητηθεί.

Εκτιμώμενη διάρκεια:

20 έως 30 λεπτά

Οδηγίες:

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαβάσει τις οδηγίες προς τους εκπαιδευόμενους και είτε να τις καταγράψει σε ένα κομμάτι χαρτί και στη συνέχεια να τις συζητήσει, είτε μπορούν απλά να ξεκινήσουν τη συζήτηση.

Υποβολή ερωτήσεων / Αμφισβήτηση

Η υποβολή ερωτήσεων είναι ένα από τα βασικά εργαλεία σας ως εκπαιδευτής. Μέσω των ερωτήσεων που κάνετε "οδηγείτε" τους συμμετέχοντες σε περιοχές σκέψης που είναι χρήσιμες, ενδιαφέρουσες και σχετικές.

Γιατί είναι καλό να κάνουμε ερωτήσεις;

- Έλεγχος της κατανόησης του περιεχομένου από τους συμμετέχοντες.
- Να αξιοποιήσουμε τις εμπειρίες των συμμετεχόντων.
- Να εστιάσετε την προσοχή των συμμετεχόντων.
- Για να εξασφαλιστεί ότι όλοι θα έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν.

Σύντομες ερωτήσεις / Closed questions

Αυτού του είδους οι ερωτήσεις είναι από αυτές που επιτρέπουν στον εκπαιδευόμενο να απαντήσει "ναι" ή "όχι" και τείνουν να ολοκληρώνουν κάθε θέμα.

Τέτοιου είδους ερωτήσεις συχνά ξεκινούν με τα εξής:

Are	Can	Did
Is	Have	Were
Do	Has	Was
Does	Will	Would

Ανοιχτές ερωτήσεις

Οι ερωτήσεις αυτές καλούν τους μαθητές να συζητήσουν τις απόψεις τους, δεν ζητούν ένα "ναι" ή ένα "όχι", το οποίο τείνει να προσθέτει λεπτομέρειες στο θέμα. Αυτού του είδους οι ερωτήσεις συνήθως ξεκινούν με:

Where   Which   When   What   Who   How   Why*

* Να γνωρίζετε ότι το «Γιατί;» μπορεί να εστιάσει τον εκπαιδευόμενο σε δικαιολογίες και να κατηγορήσει άλλους. Σκεφτείτε να ρωτήσετε: «Ποιος ήταν ο λόγος που έκανες το x;» αντί για το «Γιατί έκανες το x;».

Χρήσιμες τεχνικές ερωτήσεων

Όταν διευθύνετε συζητήσεις ή αλληλεπιδράσεις, είναι σημαντικό να γνωρίζετε τους τύπους των ερωτήσεων που κάνετε καθώς και τις τεχνικές ερωτήσεων που χρησιμοποιείτε. Υπάρχουν δύο βασικές τεχνικές ερωτήσεων που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στις εκπαιδευτικές συζητήσεις:

• Ερωτήσεις προς όλη την ομάδα ("Τι μπορεί να γίνει για την επίλυση της κατάστασης;")

- Χρησιμοποιήστε αυτές τις ερωτήσεις για να ξεκινήσετε συζητήσεις.
- Όταν χρησιμοποιείτε αυτές τις ερωτήσεις, περιμένετε τουλάχιστον πέντε δευτερόλεπτα για μια απάντηση. Εάν κανείς δεν απαντήσει:
- Διατηρήστε οπτική επαφή- Κάντε μια επόμενη ερώτηση- Καλέστε διάφορα άτομα, ένα κάθε φορά.

• Ερωτήσεις που απευθύνονται σε συγκεκριμένο συμμετέχοντα ή υποομάδα

("Τζακ, ποιες είναι μερικές από τις διαφορές που πρέπει να διαχειριστείς;", "Όσοι από εσάς διαφωνείτε, γιατί;")

- Εμπλέξτε τους συμμετέχοντες που αντιστέκονται, θέτοντάς τους απευθείας μια ερώτηση που ξέρετε ότι μπορούν να απαντήσουν.
- Χρησιμοποιήστε μια άμεση ερώτηση όταν μπορείτε να καταλάβετε ότι ένας συμμετέχων θέλει να απαντήσει.
- Όταν απευθύνετε μια άμεση ερώτηση σε ένα άτομο, αφήστε αρκετό χρόνο για να απαντήσει πριν ζητήσετε απάντηση από την ομάδα ή ένα άλλο άτομο

- Ποτέ μην απευθύνετε μια ερώτηση σε ένα άτομο έτσι ώστε να το φέρετε σε δύσκολη θέση.

Όταν είναι πρακτικά εφικτό (π.χ., είστε εντός χρονοδιαγράμματος), ζητήστε και ενθαρρύνετε τις ερωτήσεις. Είναι ένας τρόπος να ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση.

Κεφάλαιο 4 – Γνωστική Προκατάληψη/Μεροληψία (Cognitive Bias)

Εισαγωγή στην Ενότητα

Τι είναι η Γνωστική Προκατάληψη;

Η γνωστική μεροληψία είναι μια συστηματική διαδικασία σκέψης η οποία συμβαίνει καθώς ο εγκέφαλος τείνει να απλοποιεί την επεξεργασία των πληροφοριών.

Πρόκειται για έναν μηχανισμό διαχείρισης του εγκεφάλου όπου περνά τις πληροφορίες μέσα από ένα φίλτρο που αποτελείται από προσωπικές εμπειρίες και προτιμήσεις. Αυτή η διαδικασία μας επιτρέπει να ιεραρχούμε και να επεξεργαζόμαστε μεγάλες ποσότητες πληροφοριών σχετικά γρήγορα σε σύγκριση με το αν δεν χρησιμοποιούσε αυτή τη διαδικασία.

Ορισμένες από αυτές τις προκαταλήψεις σχετίζονται με τη μνήμη. Αυτό που έχει διατηρηθεί ως μνήμη μπορεί να είναι μια προκατειλημμένη εκδοχή των γεγονότων, αυτό μπορεί να συμβεί για διάφορους λόγους και, με τη σειρά του, θα οδηγήσει σε μεροληπτική σκέψη και λήψη αποφάσεων.

Άλλες γνωστικές προκαταλήψεις μπορεί να σχετίζονται με προβλήματα προσοχής. Η προσοχή μας είναι ένας περιορισμένος πόρος που πρέπει να μοιράζεται μεταξύ των εργασιών, αυτό έχει δημιουργήσει την ανάγκη να είμαστε επιλεκτικοί και να ιεραρχούμε τις πληροφορίες που προσλαμβάνουμε.

Αυτό μπορεί συχνά να οδηγήσει τους ανθρώπους στη δημιουργία διαφόρων προκαταλήψεων για να μπορέσουν να επεξεργαστούν ταχύτερα αλλά όχι ομαλότερα τις πληροφορίες που μας επιτρέπουν να ζούμε στους σημερινούς γρήγορους ρυθμούς ζωής.

Οι Amos Tversky και Daniel Kahneman, δύο ψυχολόγοι, παρουσίασαν αρχικά την ιδέα της γνωστικής προκατάληψης το 1972. Έκτοτε, οι ερευνητές έχουν εντοπίσει αρκετές διακριτές κατηγορίες προκαταλήψεων που επηρεάζουν την κρίση σε διάφορα πλαίσια, όπως η κοινωνική συμπεριφορά, η νόσηση, η συμπεριφορική οικονομία, η εκπαίδευση, η διοίκηση, η υγειονομική περίθαλψη, οι επιχειρήσεις και τα χρηματοοικονομικά.

Γνωστική προκατάληψη εναντίον λογικής πλάνης (Cognitive Bias vs. Logical Fallacy)

Οι λογικές πλάνες και οι γνωστικές προκαταλήψεις είναι δύο διαφορετικές έννοιες που κατά καιρούς συγχέονται. Μια λογική πλάνη προκύπτει από ένα ελάττωμα στη λογική ενός επιχειρήματος, αλλά οι γνωστικές προκαταλήψεις είναι το αποτέλεσμα ελαττωμάτων στην επεξεργασία της σκέψης που συχνά προκαλούνται από την προσοχή, την ανάκληση, την απόδοση ευθυνών και άλλα γνωστικά λάθη.

Σημάδια γνωστικής προκατάληψης (Signs of Cognitive Bias)

Η γνωστική προκατάληψη είναι υπαρκτή σε όλους. Παρόλο που μπορεί να είναι πιο εύκολο να τη δεις στους άλλους, είναι σημαντικό να καταλάβεις ότι μπορεί να έχει αντίκτυπο και στη δική σου σκέψη. Ακολουθούν ορισμένες ενδείξεις ότι μπορεί να είστε υποκείμενοι σε γνωστική προκατάληψη:

- Διαβάζετε μόνο ειδησεογραφικά άρθρα που υποστηρίζουν τις απόψεις σας και κατηγορείτε εξωτερικές αιτίες όταν οι περιστάσεις δεν πηγαίνουν όπως θέλετε.
- Δίνετε εύσημα στους άλλους για τα επιτεύγματά τους, ενώ διεκδικείτε προσωπική ευθύνη για τις δικές σας επιτυχίες πιστεύοντας ότι όλοι οι άλλοι έχουν τις ίδιες αξίες με εσάς, αποκτώντας κάποιες γνώσεις για ένα θέμα πριν ισχυριστείτε ότι είστε πλήρως ενημερωμένοι σε αυτό.

Θέλετε να πιστεύετε ότι είστε αμερόληπτοι, ορθολογικοί και ικανοί να λαμβάνετε και να αξιολογείτε όλα τα δεδομένα που είναι προσβάσιμα σε εσάς, ενώ διατυπώνετε κρίσεις και επιλογές για τον κόσμο έξω από εσάς. Δυστυχώς, ενίοτε αυτές οι προκαταλήψεις μας κάνουν να παίρνουμε τρομερές αποφάσεις και κρίσεις.

Τύποι Γνωστικής Προκατάληψης (Types of Cognitive Bias)

Μάθετε περισσότερα για μερικούς από τους πιο συνηθισμένους τύπους γνωστικών προκαταλήψεων που μπορούν να διαστρεβλώσουν τη σκέψη σας.

- [Actor-observer bias](#):

Μεροληψία ηθοποιού-παρατηρητή

Πρόκειται για την τάση να επιρρίπτετε την ευθύνη για τη δική σας συμπεριφορά σε εξωτερικούς παράγοντες, ενώ την ευθύνη για τις πράξεις των άλλων ανθρώπων σε εσωτερικούς παράγοντες. Για παράδειγμα, μπορεί να πιστεύετε ότι τα υψηλά επίπεδα χοληστερόλης των άλλων οφείλονται στην κακή διατροφή και την αδράνεια, ενώ εσείς αποδίδετε τα δικά σας στην κληρονομικότητα.

- **Anchoring bias:**

Μεροληψία πρόσδεσης

Αυτή είναι η τάση να βασίζετε όλες τις αποφάσεις σας στην πρώτη γνώση που συναντάτε. Για παράδειγμα, αν ανακαλύψετε ότι το τυπικό κόστος ενός αυτοκινήτου είναι ένα συγκεκριμένο ποσό, θα μπορούσατε να σταματήσετε να ψάχνετε για καλύτερες προσφορές, αφού θα θεωρούσατε ότι οποιοδήποτε ποσό κάτω από αυτό είναι μια φανταστική συμφωνία. Παρουσιάζοντας την αρχική πληροφορία προς εξέταση, μπορείτε να αξιοποιήσετε αυτή την προκατάληψη για να επηρεάσετε τις προσδοκίες των άλλων.

- [Attentional bias:](#)

Προσανατολισμός της προσοχής:

Αυτή είναι η τάση να δίνετε σε ορισμένα πράγματα την πλήρη προσοχή σας, ενώ αγνοείτε άλλα. Για παράδειγμα, ενώ επιλέγετε ένα αυτοκίνητο, μπορεί να εστιάζετε στο πώς φαίνεται και αισθάνεστε το εξωτερικό και το εσωτερικό του, αλλά να αγνοείτε το ιστορικό ασφάλειας του οχήματος και την αποδοτικότητα των καυσίμων.

- [Availability heuristic:](#)

Αυτό δίνει στις πληροφορίες που έρχονται αμέσως στο μυαλό περισσότερο βάρος. Συχνά υπερεκτιμάτε την πιθανότητα και την πιθανότητα παρόμοιων καταστάσεων να συμβούν στο μέλλον και δίνετε μεγαλύτερη βαρύτητα σε αυτές τις πληροφορίες.

- [Confirmation bias:](#)

Προκατάληψη επιβεβαίωσης

Αυτή είναι γνωστή ως η προτίμηση των στοιχείων που υποστηρίζουν τις προκατασκευασμένες απόψεις σας και η απόρριψη των στοιχείων που τις αντικρούουν.

- [False consensus effect:](#)

Φαινόμενο ψευδούς συναίνεσης

Πρόκειται για την τάση υπερβολής του βαθμού στον οποίο οι άλλοι συμφωνούν μαζί σας.

- [Halo effect:](#)

Φαινόμενο Halo

Ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεστε και αισθάνεστε για τον χαρακτήρα κάποιου επηρεάζεται από τη συνολική σας γνώμη γι' αυτόν. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όταν η φυσική ελκυστικότητα ενός ατόμου επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεστε τα άλλα χαρακτηριστικά του.

- [Misinformation effect:](#)

Το φαινόμενο της παραπληροφόρησης

Πρόκειται για την τάση οι πληροφορίες που μαθαίνονται μετά από ένα γεγονός να εμποδίζουν την ανάκληση του αρχικού γεγονότος. Είναι απλό για όσα μαθαίνετε για το περιστατικό από άλλους να επηρεάσουν την ανάμνησή σας. Ως αποτέλεσμα της γνώσης αυτού του φαινομένου έχει αναπτυχθεί μια δυσπιστία στις αφηγήσεις των αυτοπτών μαρτύρων.

[Optimism bias:](#)

Μεροληψία αισιοδοξίας

Αυτή η προκατάληψη σας κάνει να πιστεύετε ότι έχετε περισσότερες πιθανότητες να πετύχετε από τους συνομηλίκους σας και ότι είναι πιο απίθανο να βιώσετε κακή τύχη.

- [Self-serving bias:](#)

Αυτοεξυπηρετούμενη προκατάληψη

Πρόκειται για την τάση να επιρρίπτετε την ευθύνη σε άλλους παράγοντες όταν συμβαίνουν τρομερά πράγματα, ενώ ταυτόχρονα δίνετε τα εύσημα στον εαυτό σας όταν συμβαίνουν θετικά πράγματα.

- [The Dunning-Kruger effect:](#)

Το φαινόμενο Dunning-Kruger

Όταν τα άτομα πιστεύουν ότι είναι πιο έξυπνα και ικανά από ό,τι είναι στην πραγματικότητα. Για παράδειγμα, όταν αποτυγχάνουν να αναγνωρίσουν τις ικανότητές τους.

Αιτίες προκατάληψης

Η λήψη ακόμη και της πιο απλής απόφασης θα απαιτούσε μεγάλο χρονικό διάστημα αν έπρεπε να εξετάσετε κάθε εναλλακτική λύση. Λόγω του τεράστιου όγκου των δεδομένων που είναι διαθέσιμα στο περιβάλλον και της περίπλοκης φύσης του κόσμου γύρω σας, είναι περιστασιακά σημαντικό να βασίζεστε σε ορισμένες γνωστικές συντομεύσεις που σας επιτρέπουν να ανταποκρίνεστε γρήγορα.

Παρόλο που υπάρχουν πολλοί και διάφοροι παράγοντες που μπορεί να συμβάλλουν στις γνωστικές προκαταλήψεις, ευρετικές μέθοδοι όπως αυτές παίζουν συχνά σημαντική επίδραση.

Μπορεί συχνά να είναι εκπληκτικά σωστές, ωστόσο μπορούν επίσης να προκαλέσουν γνωστικά λάθη.

Άλλοι παράγοντες που μπορούν επίσης να συμβάλουν σε αυτές τις προκαταλήψεις:

- Συναισθήματα
- Ατομικά κίνητρα
- Περιορισμοί στην ικανότητα του νου να επεξεργάζεται πληροφορίες
- Κοινωνικές πιέσεις

Επιπτώσεις της γνωστικής προκατάληψης

Η διαστρεβλωμένη σκέψη μπορεί να οφείλεται σε γνωστικές προκαταλήψεις. Για παράδειγμα, ορισμένες προκαταλήψεις επηρεάζουν συχνά τις πεποιθήσεις για συνωμοσίες. Ωστόσο, δεν είναι όλες οι γνωστικές προκαταλήψεις επιβλαβείς. Πολλές από αυτές τις προκαταλήψεις, σύμφωνα με τους ψυχολόγους, έχουν μια προσαρμοστική λειτουργία, καθώς διευκολύνουν την ταχεία λήψη αποφάσεων. Εάν βρισκόμαστε σε ένα επικίνδυνο ή τρομακτικό σενάριο, αυτό μπορεί να είναι απαραίτητο.

Συμβουλές για την υπέρβαση της προκατάληψης / Tips for Overcoming Bias

Σύμφωνα με την έρευνα, η γνωστική εκπαίδευση μπορεί να μειώσει τις γνωστικές προκαταλήψεις στο μυαλό. Μπορείτε να κάνετε διάφορα πράγματα για να βοηθήσετε στην υπέρβαση των προκαταλήψεων που μπορεί να επηρεάσουν την κρίση και τη λήψη αποφάσεων, όπως

1. Να έχετε συνείδηση της προκατάληψης: Εξετάστε πώς οι προκαταλήψεις μπορεί να επηρεάζουν την κρίση σας. Σε μια μελέτη, οι ερευνητές έδωσαν στους συμμετέχοντες συμβουλές και γνώσεις για να τους βοηθήσουν να κατανοήσουν αυτές τις προκαταλήψεις και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζουν τις κρίσεις. Σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης, αυτού του είδους η εκπαίδευση μπορεί να ελαχιστοποιήσει με επιτυχία τις αρνητικές επιπτώσεις της γνωστικής προκατάληψης κατά 29%.
2. Εξετάζοντας τις μεταβλητές που επηρεάζουν τις επιλογές σας: Περιλαμβάνουν κάτι όπως η αλαζονεία ή το προσωπικό συμφέρον; Η λήψη καλύτερων αποφάσεων μπορεί να προκύψει από την εξέταση των παραγόντων που επηρέασαν τις αποφάσεις σας.

3. Καταπολεμώντας τις προκαταλήψεις σας: Αν ανακαλύψετε ότι ορισμένα πράγματα επηρεάζουν τις αποφάσεις σας, επικεντρωθείτε στην ενεργή καταπολέμηση των προκαταλήψεών σας. Ποια είναι μερικά από τα στοιχεία που σας διέφυγαν; Μήπως δίνετε υπερβολική έμφαση σε ορισμένες μεταβλητές; Αγνοείτε σχετικές πληροφορίες επειδή έρχονται σε αντίθεση με τη γνώμη σας; Μπορεί να γίνετε πιο κριτικά σκεπτόμενοι, **αν εξετάσετε αυτά τα ζητήματα και αντιμετωπίσετε τις προκαταλήψεις σας.**

Μαθησιακή δραστηριότητα 4.1: Γνωστική προκατάληψη / Cognitive Bias

Είδος δραστηριότητας:
Παρακολουθήστε τα βίντεο που θα σας παρουσιάσει ο εκπαιδευτής και συζητήστε. (F2F, online ή και τα δύο)
Σκοπός/στόχος:
Εισαγωγή των μαθητών στο θέμα των γνωστικών προκαταλήψεων
Μέγεθος ομάδας / άτομο, εάν υπάρχει:
Ομάδα 10 έως 25 μαθητών
Υλικό/-ά που απαιτείται/-ονται:
Δεν χρειάζεται υλικό
Εκτιμώμενη διάρκεια:
30 έως 40 λεπτά

Οδηγίες:

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαβάσει την οδηγία στους εκπαιδευόμενους, είτε να τους βάλει να παρακολουθήσουν τα αποσπάσματα (clips) και στη συνέχεια να τα συζητήσουν.

Αναστοχασμός (reflection)

Ο προβληματισμός σχετικά με τις γνωστικές προκαταλήψεις περιλαμβάνει την αναγνώριση και την αντιμετώπιση κοινών νοητικών συντομεύσεων και λαθών κατά τη λήψη αποφάσεων. Απαιτεί αυτογνωσία για τον εντοπισμό των προκαταλήψεων στη σκέψη και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Το να επιδιώκει κανείς ανατροφοδότηση, να τηρεί ημερολόγια αποφάσεων και να αμφισβητεί τις υποθέσεις βοηθά στον μετριασμό αυτών των προκαταλήψεων. Η ενθάρρυνση διαφορετικών προοπτικών και η συνεχής μάθηση σχετικά με την οικονομία της συμπεριφοράς και την ψυχολογία είναι απαραίτητες για τη λήψη πιο ορθολογικών αποφάσεων στην προσωπική και επαγγελματική ζωή.

Μαθησιακή δραστηριότητα 4.2: Γνωστική προκατάληψη

Είδος δραστηριότητας:

Διαβάστε το άρθρο και συζητήστε (F2F, online ή και τα δύο)

Σκοπός/στόχος:

Εισαγάγετε τους μαθητές στο θέμα.

Μέγεθος ομάδας / άτομο:

Ομάδα 10 έως 25 μαθητών

Υλικό/-ά που απαιτείται/-ονται:

Δεν χρειάζεται υλικό

Εκτιμώμενη διάρκεια:

30 έως 40 λεπτά

Οδηγίες:

Για τους σκοπούς αυτής της δραστηριότητας, ο Εκπαιδευτής θα εξηγήσει τι είναι οι Γνωστικές Προκαταλήψεις, πώς ερμηνεύονται και θα ξεκινήσει μια συζήτηση με τους συμμετέχοντες για κάθε προκατάληψη, βάζοντάς τους να εντοπίσουν μερικά χαρακτηριστικά που έχουν συναντήσει κατά τη διάρκεια της εργασίας τους ή της καθημερινής τους ζωής ή μέσω εμπειρίας.

Ανατροφοδότηση / Reflection:

Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές τις γνωστικές προκαταλήψεις και να τις συζητήσουν σε ένα περιβάλλον χωρίς επικρίσεις, ώστε να μπορέσουν να ενισχύσουν την αντίληψή τους για το θέμα.

Αναφορές:

1. Wilson CG, Nusbaum AT, Whitney P, Hinson JM. [Age-differences in cognitive flexibility when overcoming a preexisting bias through feedback](#). *J Clin Exp Neuropsychol*. 2018;40(6):586-594. doi:10.1080/13803395.2017.1398311
2. Žeželj I, Lazarević LB. [Irrational beliefs](#). *Eur J Psychol*. 2019;15(1):1-7. doi:10.5964/ejop.v15i1.1903

3. Sellier AL, Scopelliti I, Morewedge CK. [Debiasing training improves decision making in the field](#). *Psychol Sci.* 2019;30(9):1371-1379. doi:10.1177/0956797619861429
4. Yang R, Cui L, Li F, Xiao J, Zhang Q, Oei TPS. [Effects of cognitive bias modification training via smartphones](#). *Front Psychol.* 2017;8:1370. doi:10.3389/fpsyg.2017.01370

Ενότητα 5 – Οι Ανάγκες των παιδιών

Εισαγωγή στην ενότητα

Ανάγκες των παιδιών

Τα παιδιά χρειάζονται ένα θεμέλιο ψυχοκοινωνικής ευεξίας, το οποίο μπορεί να δημιουργηθεί με την πρόσβαση σε βασικές ανάγκες όπως τροφή, στέγη, βιοπορισμό, υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση και μια αίσθηση ασφάλειας που προέρχεται από τη διαβίωση σε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον- τα οποία συνήθως παρέχονται από την οικογένειά τους.

Ωστόσο, αυτό είναι το ελάχιστο, η ζωή ενός παιδιού πρέπει να εμπλουτίζεται με νέες εμπειρίες για να τροφοδοτείται η ανάπτυξή του.

Δυστυχώς, κατά τη διάρκεια ανθρωπιστικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, αυτή η ευημερία συχνά διαταράσσεται, βλάπτοντας σοβαρά την ψυχολογική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών.

Αρχή ορθής πρακτικής

Δείξτε ευγένεια και σεβασμό σε όλα τα παιδιά.

Να αποφεύγετε να εργάζεστε μόνοι σας - να επικοινωνείτε και να συντονίζεστε με τους άλλους.

Να έχετε κατά νου τις δικές σας ανάγκες και την ευεξία σας, καθώς προσπαθείτε να προάγετε την ευημερία των παιδιών και των εφήβων.

Μην προκαλέσετε πόνο.

DO NO HARM - μην προκαλείς τίποτα επιζήμιο

Παραδείγματα για το πώς καλοπροαίρετα άτομα μπορούν ακούσια να βλάψουν παιδιά, περιλαμβάνουν:

Όταν δεν ενεργείτε υπό την ιδιότητα του επαγγελματία ψυχικής υγείας ή εκτός μιας προστατευτικής θεραπευτικής κατάστασης, το να κάνετε αδιάκριτες ερωτήσεις, να διερευνάτε ευαίσθητα θέματα ή να πιέζετε τα παιδιά να μιλήσουν για τραυματικά γεγονότα, μπορεί να είναι επιζήμιο.

Το να πιέζετε τα παιδιά να αναλάβουν καθήκοντα για τα οποία δεν αισθάνονται έτοιμα ή να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες που θεωρούν άβολες ενέχει τον κίνδυνο να τα αναστατώσετε ή να τα φέρετε σε δύσκολη θέση, ακόμη και να τα αποξενώσετε.

Τα παιδιά μπορεί να αισθανθούν συναισθηματικά εκτεθειμένα ή ακόμη και σε κίνδυνο αν το λάθος άτομο ακούσει τι μοιράζονται, όταν δεν παρέχεται βασική συναισθηματική υποστήριξη σε ένα παιδί που βρίσκεται σε κίνδυνο.

Σε περιοχές όπου δεν υπάρχει ανοχή στην ελεύθερη έκφραση, η ενθάρρυνση των παιδιών ή των εφήβων να μιλήσουν δημόσια για αμφιλεγόμενα θέματα μπορεί να τα θέσει σε κίνδυνο. Σκεφτείτε τους κινδύνους που ελλοχεύουν πριν εμπλακείτε σε οποιαδήποτε αλληλεπίδραση με παιδιά για να τα προφυλάξετε από κάθε κίνδυνο.

Βασικές προσεγγίσεις για τη συν-εργασία με παιδιά μετανάστες σε ανθρωπιστικές καταστάσεις

1. Παροχή πλαισίου και υποστήριξης
2. Προσεγγίστε όλα τα παιδιά και προστατέψτε τα παιδιά με ειδικές ανάγκες
3. Παροχή πληροφοριών σχετικά με υπηρεσίες, υποστηρίξεις και υποχρεώσεις
4. Ακούστε τα παιδιά
5. Δημιουργήστε το χώρο για έκφραση και δημιουργικότητα
6. Αφήστε τα παιδιά - ιδίως τους εφήβους - να αναλάβουν τα ηνία
7. Προκαλέστε και ενθαρρύνετε τα παιδιά - γιορτάστε τις επιτυχίες τους
8. Αυτοσχεδιάστε και προσαρμόστε/είτε
9. Χτίστε δεσμούς
10. Χτίστε πάνω στα θετικά

Συζήτηση ευαίσθητων θεμάτων

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προστατεύοντάς τα ταυτόχρονα από κινδύνους, είναι ζωτικής σημασίας να αφήνετε τα παιδιά να διερευνούν ελεύθερα θέματα που τα συναρπάζουν και τα ανησυχούν.

Τα θέματα που αναφέρουν οι νέοι, όμως, κάνουν ενίοτε τους επαγγελματίες να αισθάνονται άβολα ή να πιστεύουν ότι είναι ακατάλληλα. Για τα παιδιά που πλησιάζουν στην εφηβεία, αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Μπορείτε να χειριστείτε δύσκολες συζητήσεις με τα παιδιά και να τους παρέχετε τεκμηριωμένες πληροφορίες για θέματα που τα απασχολούν.

Συζήτηση ευαίσθητων θεμάτων

Να είστε έτοιμοι να ενθαρρύνετε τον ειλικρινή, παραγωγικό διάλογο όταν τα παιδιά αναφέρουν ευαίσθητα θέματα.

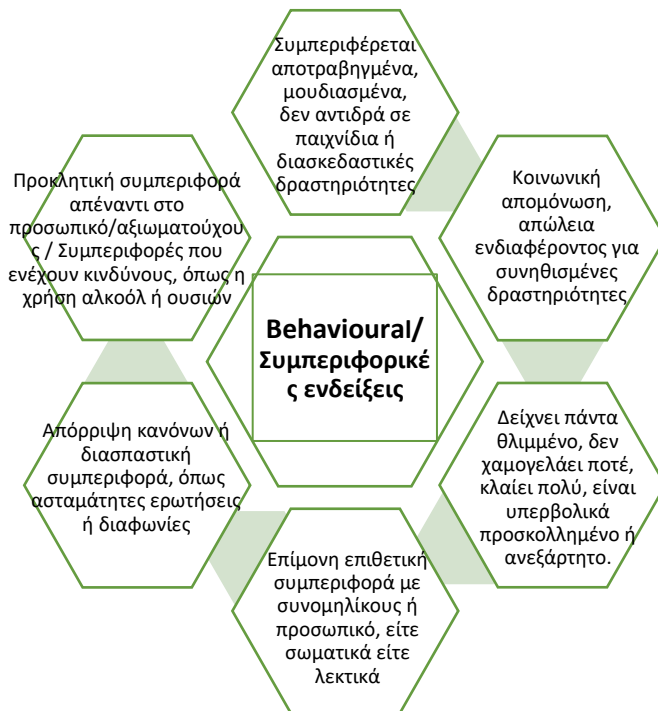
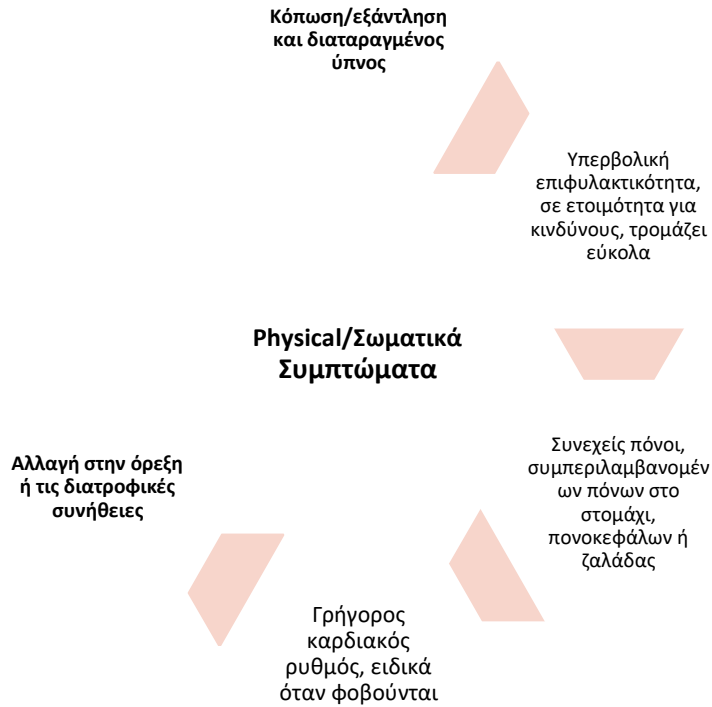
Προσεγγίστε τους νέους χωρίς να τους κρίνετε. Όταν οι νέοι αναφέρουν προβληματισμούς, απαντήστε τους με ανοιχτό μυαλό και χωρίς να κρίνετε τις πολιτικές, πολιτιστικές ή θρησκευτικές τους απόψεις. Ως αποτέλεσμα, τα παιδιά θα μπορέσουν να μιλήσουν ειλικρινά και ανοιχτά για τις εμπειρίες τους.

Διατηρήστε τους νέους προστατευμένους. Ενώ το να δίνετε στα παιδιά την ευκαιρία να εκφραστούν είναι ζωτικής σημασίας, οι δάσκαλοι και τα άλλα μέλη του προσωπικού πρέπει επίσης να γνωρίζουν τους κινδύνους που ενδεχομένως ελλοχεύουν.

Συνήθη σημάδια άγχους μεταξύ παιδιών και εφήβων

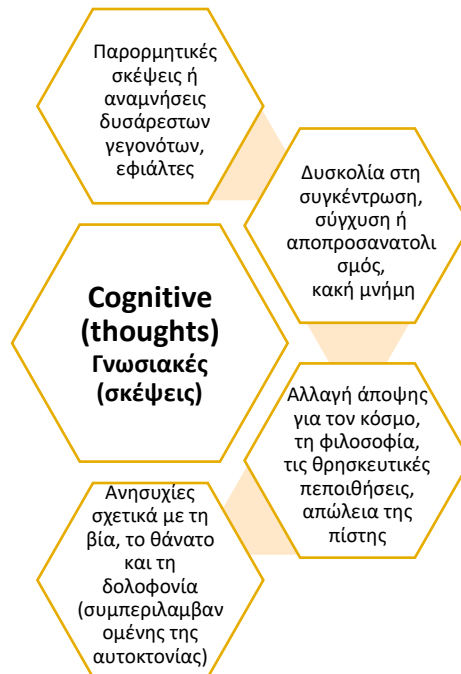
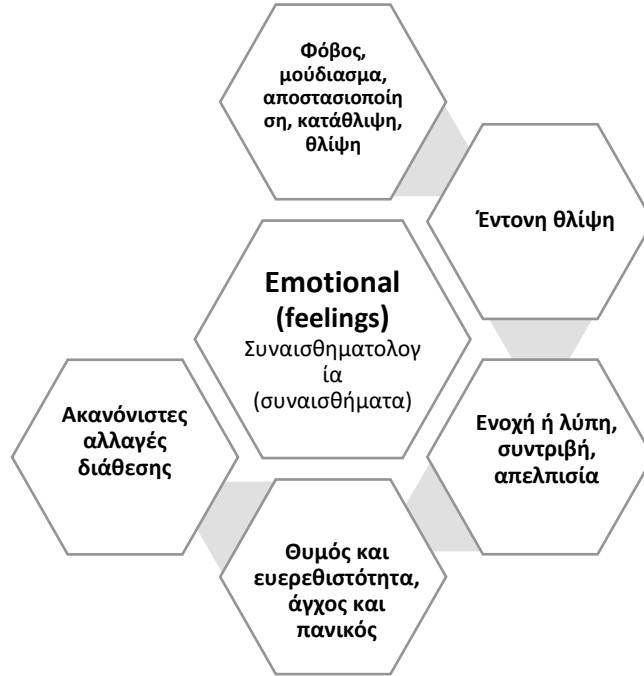

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

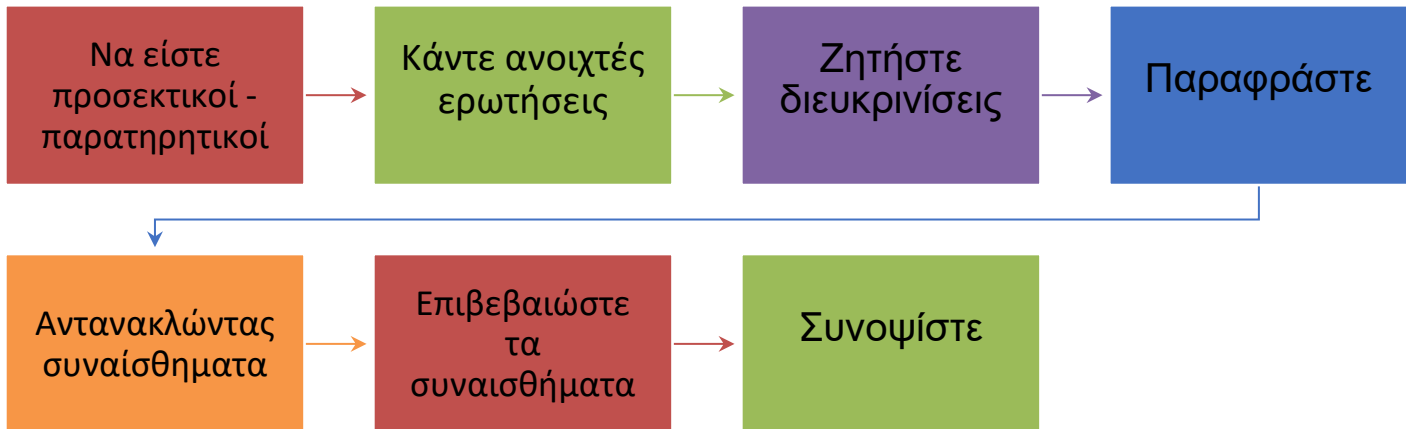
"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Το παρόν έγγραφο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Active listening / Ενεργητική Ακρόαση

Όταν κάποιος εκφράζει την επιθυμία του για τη βοήθειά σας, η ενεργητική ακρόαση είναι μια ευεργετική τεχνική. Θα μπορούσε να φανεί χρήσιμη βοηθώντας έναν συνάδελφο καθώς και τους νέους με τους οποίους εργάζεστε.

Μαθησιακή δραστηριότητα 5.1: Ενεργητική ακρόαση

Είδος δραστηριότητας:
Σύντομο κουίζ (F2F, online ή και τα δύο)
Σκοπός/στόχος:
Εισαγάγετε τους μαθητές στο θέμα.
Μέγεθος ομάδας / άτομο:
Ομάδα 10 έως 25 μαθητών

Υλικό/-ά που απαιτείται/-ονται:

Στυλό και εκτυπωμένες αποτυπώσεις της δραστηριότητας, εάν αυτή γίνεται με φυσική παρουσία (F2F) ή πρόσβαση σε υπολογιστή και διαδίκτυο εάν αυτή γίνεται online.

Λάβετε υπόψη ότι οι μαθητές δεν θα πρέπει να το μοιραστούν, αλλά θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης.

Εκτιμώμενη διάρκεια:

20 έως 30 λεπτά

Οδηγίες:

Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διαβάσει τις οδηγίες προς τους εκπαιδευόμενους και είτε να τις καταγράψει σε ένα κομμάτι χαρτί και στη συνέχεια να τις συζητήσει, είτε απλά να ξεκινήσει η συζήτηση.

Αναστοχασμός/Reflection:

Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι πώς να μπορούν να επικοινωνούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο με τα ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά. Παρέχει μια σαφή εικόνα για το τι έχουν κατανοήσει από την κατάρτιση και τι θα μπορούσε να αποτελέσει βάση για ερωτήσεις ή μια συζήτηση με βάση τις απαντήσεις.

Μαθησιακή δραστηριότητα 5.2: Ενεργητική ακρόαση

Είδος δραστηριότητας:

Σύντομο κουίζ. (F2F, online ή και τα δύο)

Σκοπός/στόχος:

Εισαγάγετε τους μαθητές στο θέμα.

Μέγεθος ομάδας / άτομο:

Ομάδα 10 έως 25 μαθητών

Υλικό/-ά που απαιτείται/-ονται:

Στυλό και εκτυπωμένες εκδόσεις της δραστηριότητας, αν αυτή γίνεται με φυσική παρουσία (F2F) ή πρόσβαση σε υπολογιστή και διαδίκτυο, αν αυτή γίνεται online μέσω online πλατφόρμας.

Λάβετε υπόψη ότι οι μαθητές δεν θα πρέπει να το μοιραστούν, θα αποτελέσει όμως αντικείμενο συζήτησης.

Εκτιμώμενη διάρκεια:

20 έως 30 λεπτά

Οδηγίες:

Ο Εκπαιδευτής θα πρέπει να διαβάσει τις οδηγίες στους εκπαιδευόμενους και είτε να τους βάλει να τις συμπεριλάβουν σε ένα κομμάτι χαρτί/πίνακα και στη συνέχεια να τις συζητήσουν, είτε μπορούν απλώς να ξεκινήσουν τη συζήτηση μεταξύ τους.

Αναστοχασμός/Reflection:

Σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι πώς να μπορούν να επικοινωνούν με ασυνόδευτα παιδιά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Παρέχει μια σαφή εικόνα για το τι έχουν κατανοήσει από την κατάρτιση και θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για ερωτήσεις ή μια συζήτηση με βάση τις απαντήσεις.

